

**VÝROČNÍ ZPRÁVA
KNIHOVNY AKADEMIE VĚD
2020**

KNIHOVNA AV ČR, v. v. i.

IČO: 67985971

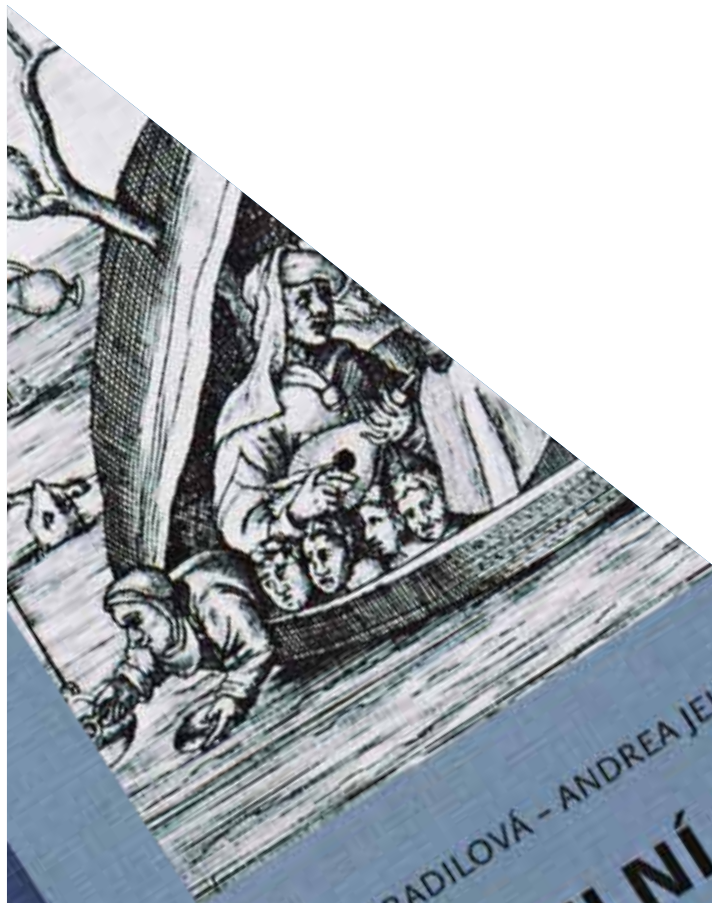
DIČ: CZ67985971

Sídlo: Národní 3, 110 00 Praha 1

VÝROČNÍ ZPRÁVA O ČINNOSTI A HOSPODAŘENÍ ZA ROK 2020

Dozorčí radou pracoviště projednána dne: 7. 4. 2021

Radou pracoviště schválena dne: 20. 4. 2021



MARTA HRADILOVÁ – ANDREA JELÍNKOVÁ

PARALELNÍ EXISTENCE

Rukopisy a tisky v českých
zemích raného novověku

ACADEMIA
MASARYKŮV ÚSTAV A ARCHIV AV ČR
KNIHOVNA AV ČR



OBSAH

I. Informace o složení orgánů veřejné výzkumné instituce a o jejich činnosti ...5

1. Složení orgánů pracoviště
2. Informace o činnosti orgánů
3. Organizační struktura KNAV

II. Výzkum a vývoj ...13

1. Výzkum knižní kultury
2. Vývoj informačních systémů
3. Projekty řešené v roce 2020
4. Vybrané vědecké výsledky
5. Uspořádané odborné akce
6. Přednášky na odborných akcích

III. Další odborná činnost ...23

IV. Informační zdroje ...29

1. Knihovní fond KNAV
2. Informační podpora AV ČR

V. Služby ...35

1. Služby pro uživatele a veřejnost
2. Služby pro pracoviště AV ČR a další instituce

VI. Vzdělávací a vědecko-popularizační aktivity ...39

VII. Ediční činnost ...43

VIII. Členství v odborných organizacích ...45

IX. Ekonomické ukazatele ...49

1. Rozpočet
2. Hodnocení nákladů
3. Hodnocení výnosů
4. Investice
5. Informace o opatřeních k odstranění nedostatků v hospodaření

X. Předpokládaný vývoj činnosti pracoviště ...53

XI. Další informace ...57

1. Změny zřizovací listiny
2. Hodnocení další a jiné činnosti
3. Aktivity v oblasti životního prostředí
4. Aktivity v oblasti pracovněprávních vztahů
5. Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

XII. Přílohy:

1. Základní statistické údaje za rok 2020 ...61
2. Účetní závěrka a zpráva nezávislého auditora ...66



Sermones varii, Čechy, 15. století, přední přidešti a předsádka s kovořezy *Veraikon* (asi 1460–1470, 101 × 76 mm) a *Madona s dítětem* (asi 1460–1470, 102 × 72 mm).

a Sv. Bernardin Sienský. Všechny čtyři otisky byly shodně opatřeny svislou rámovací linkou. Přeloženy napůl by se archy klidně daly použít jako materiál pro modlitební knížku, kde by stranu s obrazem střídala strana s textem.¹⁹ Pět o čtyři desítky let mladších dřevořezů z 16. století v českých děstích rukopisu *Responsoriale* určeného pro blíže neznámou klášterskou kapli, dnes uchovávaného pod signaturou XII 10 v Národní knihovně, v předním přídělstí se nachází dřevořez *Maden der Bergwolken*, jenž pokryl celou jeho šířku. Nad ním se nachází čtveřice mnohem menších dřevěných archů. Výjevy pocházejí z konce 15. století a zobrazují *Sv. Jiří* a *Sv. Lucii*. Zatímco v 19. století se v Národní knihovně VI F 6 nabízelo, že go-

¹⁹ Praha, N^o
rium
[...]

**I.
INFORMACE O SLOŽENÍ ORGÁNŮ
VEŘEJNÉ VÝZKUMNÉ INSTITUCE
A O JEJICH ČINNOSTI**

ce swate
ne vtressen/ g
čeni.
Wstaučil gest žadancy/
střwauy. Wězně weda gatě/ o
Oce swate/ Kyryelexon.
Dořonaw na Swětě pracy/
wstaučil w Ube t swěmu Otcy
Wtěz sylny Pán přemocy/ aby
byl wěrným pomocny.
Běte se Král slawy/ wšij mocy a
chwały/ wstúpuge na wšost/ spaso
bil nám milost/ Kyryelexon.
Raděj se tomu wessken Swět
že ten genz byl přišel na swět / v
činěn Pánem neywyššim/ w Ue

Obr. 1: Šamotuly 1561 (fol. Aa6a)

staučil
těz sylny P
wěrným pomoc
Běte se Král slawy/
chwały/ wstúpuge na wšost/ a
nám milost/ Kyryelexon.
Raděj se tomu wessken swět /

Obr. 2: Ivančice 1564 (fol. 136b)

Wstaučil gest žadancy/ Pán mi
ly a střwauy/ wězně weda gatě/ o
ebau Oce swate/ Kyryelexon.
naw na swětě pracy/ wstau
t swěmu Otcy/ wtěz
ny/ aby byl wě
mo

1. SLOŽENÍ ORGÁNŮ PRACOVNÍŠTĚ

Ředitelka instituce: Ing. Magdaléna Vecková

Zástupce ředitelky pro výzkum, vývoj a technologie: Ing. Martin Lhoták

Zástupkyně ředitelky pro knihovnické procesy: Mgr. Zdeňka Chmelařová

Rada instituce (dále Rada KNAV) byla zvolena shromážděním výzkumných a vysokoškolských pracovníků KNAV dne 7. 12. 2016 ve složení:

předseda: Ing. Martin Lhoták (Knihovna AV ČR, v. v. i.)

místopředsedkyně: Ing. Magdaléna Vecková (Knihovna AV ČR, v. v. i.)

členové:

PhDr. Vojtěch Balík (Filosofický ústav AV ČR, v. v. i.)

Mgr. Zdeňka Chmelařová (Knihovna AV ČR, v. v. i.)

PhDr. Hana Nová (Národní knihovna ČR)

doc. PhDr. Richard Papík, Ph.D. (Ústav bohemistiky a knihovnictví FPF Slezské univerzity)

PhDr. Lenka Veselá, Ph.D. (Knihovna AV ČR, v. v. i.)

tajemnice: Mgr. Iva Burešová

Dozorčí rada byla jmenována Akademickou radou AV ČR dne 21. března 2017 ve složení:

předseda: prof. PhDr. Pavel Janoušek, DSc. (Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i.)

místopředsedkyně: Ing. Jana Doleželová (Knihovna AV ČR, v. v. i.)

členové:

prof. PhDr. Marek Blatný, DrSc. (Psychologický ústav AV ČR, v. v. i.)

Ing. Eva Dibuszová, Ph.D. (Vysoká škola chemicko-technologická)

RNDr. Jiří Rákosník, CSc. (Matematický ústav AV ČR, v. v. i.)

PhDr. Vít Richter (Národní knihovna ČR)

PhDr. Martin Steiner (Filosofický ústav AV ČR, v. v. i.)

tajemnice: Mgr. Tereza Melichová

2. INFORMACE O ČINNOSTI ORGÁNŮ

Ředitelka KNAV

Činnost ředitelky se v roce 2020 řídila zákonem č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích, ve znění pozdějších předpisů, zřizovací listinou Knihovny AV ČR, v. v. i., Stanovami AV ČR a v neposlední řadě byla ovlivněna epidemickou situací covid-19. Hlavním úkolem bylo zajištění podmínek pro bezpečné uskutečňování vědeckého výzkumu v oblasti vědeckých informací a knihovnědy, zajišťování informační infrastruktury pro výzkum a poskytování knihovnických, informačních a reprografických služeb pracovištím Akademie věd ČR a ostatním uživatelům ve sféře vědy a výzkumu. Dále probíhala příprava vnitřních předpisů, rozpočtu a všech dokumentů nutných pro chod KNAV, které byly předloženy Radě a Dozorčí radě KNAV k projednání a schválení. Rada činností byla přesunuta v daném období do online prostředí.

Ředitelka řídí instituci zejména prostřednictvím svých zástupců a vedoucích odborů, kteří jsou odpovědní za činnost začleněných oddělení a přispívají k lepší komunikaci a spolupráci mezi těmito odděleními, což zajišťuje plynulé a provázané workflow v rámci odborů.

Rada KNAV

V roce 2020 se uskutečnila tři řádná zasedání Rady KNAV. Všechna vzhledem k pandemii covid-19 proběhla online.

Zasedání Rady KNAV 1/2020 se konalo 21. dubna 2020. Rada KNAV:

- schválila text Výroční zprávy o činnosti a hospodaření za rok 2019,
- schválila výrok nezávislého auditora k účetní závěrce 2019,
- schválila převod zisku 753 385,14 Kč do rezervního fondu,
- schválila změny ve zřizovací listině.

Zasedání 2/2020 se konalo 5. října 2020. Rada KNAV:

- projednala aktuální čerpání rozpočtu 2020,
- vzala na vědomí informace o stavebních akcích KNAV v Jenštejně a ve dvoraně KNAV,
- schválila změnu Jednacího řádu Rady KNAV a nový Volební řád KNAV,
- vzala na vědomí informace o probíhajícím hodnocení pracoviště.

Zasedání 3/2020 se konalo 11. prosince 2020. Rada KNAV:

- projednala aktuální čerpání rozpočtu 2020, a to včetně výhledu do konce roku 2020,
- schválila návrh rozpočtu na rok 2021 včetně rozpočtu sociálního fondu a střednědobý výhled na roky 2022 a 2023,
- se souhlasem projednala zprávu o projektech KNAV v roce 2020 a 2021 a plánech na další období.

Dozorčí rada KNAV

V průběhu roku 2020 se Dozorčí rada KNAV (dále jen DR) dvakrát sešla na řádném zasedání a desetkrát projednala žádosti ředitelky KNAV formou per rollam.

Zasedání 1/2020 se konalo 8. 1. 2020. DR na tomto zasedání:

- projednala návrh směny pozemků mezi KNAV a obcí Jenštejn k vyrovnání zastavěného pozemku KNAV (parcela č. 25 a 26) a nápravě chybně užívaného pozemku (parcela č. 27) a udělila předchozí písemné souhlasy se záměrem směny pozemků KNAV s obcí Jenštejn, s uzavřením smlouvy o smlouvě budoucí směnné s obcí Jenštejn, s uzavřením smlouvy o právu provést stavbu obecní komunikace zčásti na pozemcích KNAV,
- projednala a odsouhlasila návrh změny zřizovací listiny KNAV,

- vzala na vědomí předložené informace o čerpání rozpočtu v roce 2019, o rozpočtu na rok 2020 a o výhledu hospodaření na roky 2021–2022,
- pověřila výkonem funkce tajemnice Dozorčí rady Mgr. Terezu Melichovou.

Hlasování per rollam 2/2020 proběhlo ve dnech 16.–22. 1. 2020. DR vyslovila předchozí souhlas s:

- záměrem směny pozemků KNAV s obcí Jenštejn,
- uzavřením Smlouvy o smlouvě budoucí směnné s obcí Jenštejn.

Hlasování per rollam 3/2020 proběhlo ve dnech 3.–10. 4. 2020. DR vyslovila předchozí souhlas s uzavřením směnné smlouvy s obcí Jenštejn.

Hlasování per rollam 4/2020 proběhlo ve dnech 3.–10. 4. 2020. DR projednala návrh výroční zprávy o činnosti KNAV v roce 2019.

Hlasování per rollam 5/2020 proběhlo ve dnech 19.–25. 5. 2020. DR vyslovila předchozí souhlas s:

- uzavřením Smlouvy o dodávce a implementaci ekonomického informačního systému,
- uzavřením Smlouvy o poskytnutí provozní podpory, údržby a rozvoje.

Hlasování per rollam 6/2020 proběhlo ve dnech 1.–8. 6. 2020. DR ohodnotila manažerské schopnosti ředitelky KNAV Ing. Magdalény Veckové za rok 2019 známkou 3, tedy vynikající.

Hlasování per rollam 7/2020 proběhlo ve dnech 1.–8. 6. 2020. DR vyslovila předchozí souhlas s uzavřením Dodatku č. 2 ke Smlouvě o nájmu nebytových prostor s Národní knihovnou ČR.

Hlasování per rollam 8/2020 proběhlo ve dnech 24. 8.–1. 9. 2020. DR určila firmu 22HLAV, s.r.o., auditorem pro účetní období 2020.

Hlasování per rollam 9/2020 proběhlo ve dnech 14.–22. 9. 2020. DR schválila návrh na doplnění Jednacího řádu Dozorčí rady KNAV o odstavec č. 14 v čl. 2.

Hlasování per rollam 10/2020 proběhlo ve dnech 25. 9.–8. 10. 2020. DR vyslovila předchozí souhlas s uzavřením nového znění Smlouvy o nájmu v depozitáři Jenštejn s:

- Archeologickým ústavem AV ČR, Praha, v. v. i.,
- Filosofickým ústavem AV ČR, v. v. i.,
- Historickým ústavem AV ČR, v. v. i.,
- Masarykovým ústavem a Archivem AV ČR, v. v. i.,
- Psychologickým ústavem AV ČR, v. v. i.,
- Slovanským ústavem AV ČR, v. v. i.,
- Sociologickým ústavem AV ČR, v. v. i.,
- Ústavem pro soudobé dějiny AV ČR, v. v. i.,
- Ústavem státu a práva AV ČR, v. v. i.

Hlasování per rollam 11/2020 proběhlo ve dnech 25. 9.–8. 10. 2020. DR vyslovila předchozí souhlas s uzavřením:

- Dodatku č. 8 ke Smlouvě o nájmu nebytových prostor s Národní lékařskou knihovnou,
- Dodatku č. 3 ke Smlouvě o nájmu nebytových prostor s Ústavem pro studium totalitních režimů,
- Dodatku č. 5 ke Smlouvě o nájmu nebytových prostor s Vysokou školou ekonomickou v Praze,
- Dodatku č. 1 ke Smlouvě o nájmu nebytových prostor s Městskou knihovnou v Praze,
- Dodatku č. 2 ke Smlouvě o nájmu nebytových prostor s Národní knihovnou ČR,
- Dodatku č. 7 ke Smlouvě o nájmu nebytových prostor s Filozofickou fakultou Univerzity Karlovy.

Zasedání 12/2020 se konalo 15. 12. 2020 online. DR na tomto zasedání:

- vyslovila předchozí souhlas s uzavřením nové nájemní smlouvy s Ústavem dějin umění AV ČR, v. v. i.,
- vyslovila předchozí souhlas s uzavřením Dodatku č. 2 ke smlouvám o nájmu bytu se zaměstnanci KNAV,
- vzala na vědomí předložené informace o průběhu hodnocení KNAV za období 2015–2019,
- vzala na vědomí předložené informace o čerpání rozpočtu v roce 2020, o rozpočtu na rok 2021 a o výhledu hospodaření na roky 2022–2023.

3. ORGANIZAČNÍ STRUKTURA KNAV K 31. 12. 2020

Sekce ředitelky (SŘ)

011 – Sekretariát

012 – PR, propagace a správa webu

013 – Sekce mezinárodní mobility

1 – Odbor informačních technologií a digitalizace (OITD)

vedoucí odboru

11 – Oddělení pro uživatelskou podporu informačních technologií (OPIT)

12 – Oddělení pro správu informačních technologií (OSIT)

13 – Digitalizační centrum (DC)

14 – Oddělení pro digitální knihovnu (ODK)

2 – Odbor provozu a ekonomiky (OPE)

vedoucí odboru

21 – Ekonomické oddělení (EO)

22 – Reprografické a knihařské centrum (RKC)

23 – Oddělení provozu (OP)

3 – Odbor pro výzkum a vývoj (OVV)

vedoucí odboru

31 – Knihovědné oddělení (KVO)

33 – Bibliometrie a scientometrie (BaS)

34 – Oddělení elektronických informačních zdrojů (OEIZ)

4 – Odbor služeb (OS)

vedoucí odboru

41 – Oddělení výpůjčních a referenčních služeb (OVRŠ)

42 – Oddělení meziknihovních služeb (OMS)

43 – Oddělení pro správu studovny (OSS)

5 – Odbor pro doplňování a zpracování fondu (ODZF)

vedoucí odboru

50 – Oddělení správy knihovních systémů (OSKS)

51 – Oddělení akvizice (OA)

52 – Oddělení zpracování knih a elektronických nosičů (OZKEN)

53 – Oddělení zpracování časopisů (OZČ)

54 – Revizní oddělení (RO)

Ředitelka KNAV má k dispozici dva zástupce:

Zástupce ředitelky pro výzkum, vývoj a technologie – zástupce pro odbory OITD a OVV,

zástupce ředitelky pro knihovnické procesy – zástupce pro odbory OS a ODZF.

Post zástupce ředitelky pro provoz a ekonomiku, který má v gesci odbor OPE, není obsazen a jeho činnost je zajišťována přímo ředitelkou.

Knihovna AV ČR, v. v. i., nemá organizační složku v zahraničí.



Knihověda.cz

česká knižní kultura do roku 1800 online

26. října 2020

Akademické konferenční centrum
Husova 4a, Praha 1

Výzkum knižní kultury sice disponuje velkým mezioborovým potenciálem, nicméně v českém prostředí stále zůstává spíše na okraji badatelského zájmu. Kromě nedostatečného institucionálního a personálního zázemí i absence kvalitní databázové infrastruktury.

Týmy z Knihovny Akademie věd, Národní knihovny ČR a Moravského ústavu AV ČR proto vytvořily webový portál Knihověda.cz integrovanými bibliografickými databázemi, jež obsahují kompletní seznamy tiskařů do roku 1800 a také stále doplňované a moravských tiskařů do roku 1800 a také stále doplňované rukopisů. Součástí portálu je rovněž interaktivní výhled tiskařské produkce, stejně jako rozsáhlá Encyklopedie a raném novověku. Webový portál Knihověda.cz nabízí zázemí pro studium starší české knižní kultury a badatele k novému pohledu na ni.

Cílem konference je představit výzkum Knihověda.cz pro odborníky z různých badatelských oborů a o vývoji a dalším směřování projektu.

II. VÝZKUM A VÝVOJ

1. VÝZKUM KNIŽNÍ KULTURY

Základní výzkum v KNAV je orientován na výzkum starší české knižní kultury, zejména na dějiny českého knihtisku a knihoven v raném novověku. Kromě základního výzkumu zajišťuje KNAV také vývoj oborové infrastruktury v podobě *Bibliografie cizojazyčných bohemikálních tisků do roku 1800* (BCBT), jejímž cílem je heuristika a bibliografické zpracování pramenů k cizojazyčné bohemikální produkci českých, moravských i zahraničních tiskáren v 15.–18. století. S výzkumem dějin knižní kultury také souvisí pořádání odborných konferencí a vydávání odborného periodika *Knihy a dějiny*.

Bibliografie cizojazyčných bohemikálních tisků do roku 1800 (BCBT)

V roce 2020 pokračovaly práce na doplňování a zpřístupňování tiskařské produkce 18. století. V databázi bylo zkompletováno asi 12 000 záznamů, které byly obohaceny zejména o národní autority (jmenná, předmětová a žánrová hesla) a odkazy na dostupné digitální kopie popisovaných tisků. Databáze BCBT byla také rozšířena o 121 popisů a odkazů na digitální kopie unikátně dochovaných bohemik z českých a zahraničních knihoven. BCBT je zapojena do širší badatelské infrastruktury: v současné době je jednou z páteřních databází webového rozhraní Knihověda.cz (viz níže) a je také součástí infrastrukturního projektu LINDAT/CLARIAH-CZ.

K výraznému posunu ve zpracování této národní retrospektivní bibliografie došlo prostřednictvím mezioborového projektu NAKI II – *Knihověda.cz: Portál k dějinám české knižní kultury do roku 1800*. Projekt byl v letech 2016–2020 realizován společně s Národní knihovnou ČR a Masarykovým ústavem a Archivem AV ČR. Jeho hlavním cílem je vytvoření nového virtuálního badatelského prostředí pro výzkum české knižní kultury do roku 1800. V posledním roce řešení byla především dokončena kompletace bibliografických dat a byl spuštěn hlavní výstup celého projektu – webový portál Knihověda.cz (www.knihoveda.cz). Tento portál prezentuje inovativním způsobem rozsáhlá data ke starší české knižní kultuře a zároveň plní funkci oborové infrastruktury. Součástí portálu jsou Bibliografická databáze bohemikálních tisků, rukopisů a moderní literatury, Mapa tiskařské produkce Čech a Moravy do roku 1800 a Encyklopedie knihy v českém středověku a raném novověku.

KNAV spravuje veřejně přístupnou databázi *Knihovědné bibliografie*, která zahrnuje literaturu k dějinám knižní kultury v českých zemích do poloviny 19. století. V roce 2020 bylo do databáze vloženo 353 nových záznamů zjištěných novou i retrospektivní excerpcí. Databáze, která v současné době obsahuje celkem 5 314 záznamů, je zapojena do vyhledávacího rozhraní portálu Knihověda.cz a také do portálu Knihovny.cz.

Švédská knižní kořist z českých zemí (1646–1648)

Cílem tohoto výzkumu je komplexní evidence a průzkum dochovaných knih z knižních sbírek, které byly na sklonku třicetileté války odvezeny z Čech a Moravy švédskými vojsky, a vědecké zhodnocení tohoto kulturně-historického fenoménu. Data z průzkumu dochovaných exemplářů a také další pramenné zdroje jsou průběžně zpřístupňovány na webovém portálu (www.knizni-korist.cz). V roce 2020 byl portál rozšířen o novou podstránku věnující se aukčnímu prodeji českých knih ve Strängnäs v roce 1765. Vlastní výzkum dochovaných exemplářů v zahraničí nebyl v důsledku koronavirové pandemie realizován, o to intenzivněji však probíhalo rozšiřování databáze dochovaných knih o základní bibliografické popisy exemplářů na základě publikovaných katalogů a dalších informačních zdrojů. V současné době databáze obsahuje již 2 200 záznamů, přičemž evidence dochovaných prvotisků a rukopisů ze švédské knižní kořisti lze již považovat za kompletní.

Dějiny knižní ilustrace a knihtisku

Další výzkumná témata řešená v KNAV se týkají dalších dvou oblastí knižní kultury: knižní ilustrace a dějiny vybraných českých tiskáren. Výstupem projektu zaměřeného na výzkum a zpřístupnění historických ilustrací Ovidiových *Proměn* je specializovaná databáze a webový portál (<https://ovidiovy-promeny.cz>), který byl v roce 2020 výrazně popularizován v rámci Týdne vědy a techniky. V roce 2020 byl také připravován nový projekt věnovaný knižním ilustracím v národní retrospektivní bibliografii. V rámci příprav tohoto projektu proběhly i konzultace se zástupci Visual Geometry Group, University of Oxford. Knižní ilustrace se týká i dvoudílná

monografie Hany Beránkové *Frontispis v barokních bohemikálních tiscích*, která byla v roce 2020 dokončena v rámci projektu Knihověda.cz a odevzdána do tisku. Tato kniha přináší komplexní pohled na fenomén frontispisu a jeho místo v české barokní knižní kultuře.

V roce 2020 také pokračoval výzkum knižní produkce dvou tiskáren – hebrejské tiskárny v Brně v letech 1753–1803 a Tiskárny Jednoty bratrské – který je realizován v rámci disertačních projektů pracovníků KNAV. Ve spolupráci s Masarykovým ústavem a Archivem AV ČR vydala KNAV v nakladatelství Academia kolektivní monografii *Paralelní existence: rukopisy a tisky v českých zemích raného novověku*. Monografie se zabývá problematikou přechodu z výhradně rukopisné formy knihy ke knize tištěné a otázkami paralelní existence těchto dvou médií v počátečním období knihtisku v českých zemích. Stěžejními tématy jsou podoby a funkce rukopisné knihy po nástupu knihtisku, vývoj literárních textů a žánrů jako masového komunikačního prostředku, proměny výtvarné složky knih a také změny strategie jednotlivých aktérů podílejících se na vzniku, distribuci i recepci tohoto média.

2. VÝVOJ INFORMAČNÍCH SYSTÉMŮ

Kramerius – softwarové řešení pro digitální knihovnu

Knihovna AV ČR od roku 2009 koordinuje vývoj systému Kramerius, který je používán k provozování digitálních knihoven ve více než 40 knihovnách v ČR (viz <https://registr.digitalniknihovna.cz>). Instalace jsou již také v Německu a na Slovensku. V letech 2018–2022 je vývoj financován zejména z projektu „RightLib – elektronické zpřístupnění chráněných publikací“ podpořeného z programu MK ČR NAKI, přičemž Knihovna AV ČR je hlavním příjemcem a řešitelem projektu. Dle dlouhodobého plánu probíhaly programátorské práce na verzi Kramerius 7. Nově jsou zde řešeny – správa uživatelských účtů, virtuální sbírky, rychlé úložiště, administrátorské rozhraní a další funkce Krameria. Koncem roku 2020 byl zahájen testovací provoz této verze, do produkce by měla být nasazena v roce 2021.

V souvislosti s pandemií covid-19 knihovny v ČR urgentně řešily možnost otevření svých digitálních knihoven pro studenty a vědecké pracovníky výzkumných organizací, což souviselo s úpravou vývojových priorit. Národní knihovna, které zákon umožňuje uzavřít kolektivní smlouvy jménem knihoven, uzavřela smlouvy se zástupci vlastníků práv, díky kterým bylo možné zpřístupnit většinu obsahu největších českých digitálních knihoven v jarním období a následně i při druhé vlně začátkem podzimu. Možnosti dané těmito smlouvami si vyžádaly úpravy technického řešení systému Kramerius verze 5 (ta je v současnosti v knihovnách produkčně nasazena), na které se vývojový tým vedený Knihovnou AV ČR primárně zaměřil. Souběžně byly řešeny úpravy systému Kramerius také v souvislosti s licencí pro díla nedostupná na trhu.

ProArc – produkční systém pro výrobu digitálních dokumentů

V roce 2020 KNAV koordinovala vývoj nového klienta systému ProArc na němž se podílely i další knihovny (zejména SVKHK, MZK, MKP), programátorské práce dodávala firma INOVATIKA. Souběžně s tím probíhaly úpravy stávající verze systému, zejména možnosti zpracovávat zvukové dokumenty a obecní kroniky. Částečně byla zprovozněna a otestována funkce importu dokumentů získaných exportem ze systému Kramerius. Dále byly jako součást vývoje provedeny další úpravy, například kopírování některých objektů, vylepšení kontroly indexů stran, souběžná registrace urn: nbn, možnost editovat metadata k softwarovým nástrojům atd. Probíhaly též úpravy exportu archivního balíčku z ProArcu, které budou sloužit jako importní balíčky SIP do archivačního systému ARCLib.

ARCLib – komplexní řešení pro dlouhodobou archivaci digitálních (knihovných) sbírek

Knihovna AV ČR je hlavním koordinátorem projektu ARCLib, jehož hlavním cílem je vývoj open source systému pro dlouhodobou archivaci digitálních dokumentů. Na projektu se podílí Národní knihovna, Moravská zemská knihovna, Masarykova univerzita a programátorská firma InQool. V roce 2020 byla zveřejněna první ostrá verze archivačního systému ARCLib, která byla jako poloprovaz nasazena na infrastrukturu Knihovny AV ČR. Těmito výstupy byly splněny hlavní cíle projektu ARCLib. Mezi jeho další podstatné výstupy patří také Metodika bitové ochrany digitálních dokumentů a Metodika logické ochrany digitálních dokumentů vytvořené a zpřístupněné prostřednictvím repozitáře NUŠL v předchozích letech. Projekt ARCLib byl podpořen z dotačního programu MK ČR NAKI II v letech 2016–2020.

INDIHU – vývoj nástrojů a infrastruktury pro digital humanities

Knihovna AV ČR je hlavním koordinátorem projektu INDIHU zaměřeného na vývoj nástrojů pro digital humanities. Na řešení projektu spolupracuje Národní knihovna a šest ústavů Akademie věd z oblasti společenských humanitních věd. Programátorské práce dodává firma InQool. V rámci projektu INDIHU, financovaného z dotačního programu MK ČR NAKI II, bylo vyvinuto několik softwarových produktů, jejichž cílem je podpora využití digitálních technologií pro potřeby vědeckých pracovníků humanitních oborů. V roce 2020 byla dokončena příprava centrálního rozhraní INDIHU.cz a současně byly v ostrém provozu nasazeny také všechny další nástroje, jejichž vývoj byl plánován v rámci projektu: INDIHU Exhibition, INDIHU Mind a INDIHU OCR.

S pandemií koronaviru došlo k uzavření kulturních institucí, čímž se ještě naléhavěji projevila potřeba digitalizace. To dokazuje i poměrně velká poptávka po nástroji na tvorbu virtuálních výstav – INDIHU Exhibition provozovaném na <https://exhibition.indihu.cz>. V jarních měsících jsme zaučili řadu nových uživatelů, schvalovali desítky nových tvůrců a v celé řadě institucí vznikly virtuální výstavy.

Pro virtuální prezentaci si nástroj INDIHU Exhibition již během prvního nouzového stavu zvolilo samotné Národní muzeum, které v něm do této chvíle vytvořilo téměř 20 výstav (www.nm.cz/virtualne-do-muzea/online-vystavy). Zkušenosti z ostrého provozu ukázaly životaschopnost nástroje. Uživatelé se v rozhraní dobře orientují, samostatně v něm pracují a nedochází k větším technickým problémům. Zájem o INDIHU Exhibition a o jeho další vývoj projevilo Muzeum umění v Olomouci, se kterým Knihovna AV ČR zahájila v tomto směru širší spolupráci a vstoupila do přípravy nového projektu. Žádost byla podána v rámci dotačního programu z Norských fondů. V případě schválení by měla být zajištěna další podpora rozvoje v letech 2021–2024.

3. PROJEKTY ŘEŠENÉ V ROCE 2020

A. Projekty programu Ministerstva kultury ČR na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje národní a kulturní identity na léta 2016 až 2022 (NAKI II)

INDIHU – vývoj nástrojů a infrastruktury pro digital humanities (DG16Po2Bo39, období řešení projektu: 2016–2020)

Knihověda.cz: Portál k dějinám české knižní kultury do roku 1800 (DG16Po2Ho15, období řešení projektu: 2016–2020)

ARCLib – komplexní řešení pro dlouhodobou archivaci digitálních (knihovných) sbírek (DG16Po2Ro44, období řešení projektu: 2016–2020)

Nový fonograf: naslouchejme zvuku historie (DG18Po2OVVo32, období řešení projektu: 2018–2022); KNAV je spolupříjemcem projektu.

RightLib – elektronické zpřístupnění chráněných publikací (DG18Po2OVVoo2, období řešení projektu: 2018–2022)

DL4DH – vývoj nástrojů pro efektivnější využití a vytěžování dat z digitálních knihoven k posílení výzkumu digital humanities (DG20Po2OVVoo2, období řešení projektu: 2020–2022)

HIKO – historické korespondenční sítě – Alois Musil a počátky orientalistiky v Československu (DG20Po2OVVoo6, období řešení projektu: 2020–2022); KNAV je spolupříjemcem projektu.

B. Program Ministerstva kultury ČR „Veřejné informační služby knihoven (VISK)“

VISK 5 – Retrospektivní katalogizace seriálů z fondu Knihovny AV ČR

VISK 6 – Rukopisy, prvotisky a bohemikální tisky Knihovny AV ČR (restaurování a digitalizace) IV.

VISK 8/B – Centrální portál Knihovny.cz: etapa 2020

VISK 9 – Vytváření záznamů článků do databáze ANL

C. Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR

LINDAT/CLARIAH-CZ – Digitální výzkumná infrastruktura pro jazykové technologie, umění a humanitní vědy

D. Podpora velkých infrastruktur MŠMT

Digitální výzkumná infrastruktura pro jazykové technologie, umění a humanitní vědy (LINDAT/CLARIAH-CZ)

E. Program Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR „INTER-EXCELLENCE“

EURAXESS Česká republika 2019–2022

F. Strategie AV21

Databáze a portál Ovidiovy Proměny v historické knižní ilustraci

Švédská knižní kořist z českých zemí 1646–1648

Vytváření metadatových záznamů článků a jejich propojení na plné texty v Digitální knihovně AV ČR

Propojení elektronických kopií unikátně dochovaných bohemikálních tisků 16.–18. století v českých a zahraničních knihovnách s Bibliografií cizojazyčných bohemikálních tisků

Digital Humanities v Akademii věd – informační portál

Historická korespondence online: zajištění technické infrastruktury

Od mytologie po sci-fi – storytelling v historické knižní ilustraci

G. Mezinárodní projekty

Creative Europe – EODOPEN – eBooks-On-Demand-Network Opening Publications for European Netizens

4. VYBRANÉ VĚDECKÉ VÝSLEDKY

19

Bartošek, M., Vašek, Z., Žabička, P., Lhoták, M. ARCLib [software]. Knihovna AV ČR, v. v. i., 2020.
Dostupné z: <https://github.com/LIBCAS/ARCLib/>

Beránková, H. *Frontispis v barokních bohemikálních tiscích*, 2 díly. Praha: Scriptorium, 2020.
ISBN 978-80-7649-020-8 (1. díl), 978-80-7649-021-5 (2. díl), 978-80-7649-022-2 (komplet).

Duda, M., Lhoták, M., Kersch, F. *Ověření archivačního řešení ARCLib poloprovozem v Knihovně AV ČR [poloprovoz]*. Knihovna AV ČR, v. v. i., 2020.

Hradilová, M., Jelínková, A., Veselá, L., eds. *Paralelní existence. Rukopisy a tisky v českých zemích raného novověku*. Praha: Academia, 2020. Knižní kultura, 2. ISBN 978-80-200-3128-0.

Jelínková, A. Využití knihovědné bibliografie pro studium regionální knižní kultury. In: Mikulecká, Zdeňka, ed. *XXII. Kolokvium českých, moravských a slovenských bibliografů*. 6.–8. 10. 2019. Hradec Králové: Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové, 2020, s. 28–31. ISBN 978-80-7052-153-3. Dostupné z: <https://www.svkhk.cz/Pro-verejnost/E-knihy-vydane-SVK-HK/Sbornik-2019-final.aspx>

Kučerová, M., Krahulcová, M., Melichová, T. Projekt Ovidiovy Proměny v historické knižní ilustraci. *Informace*. 2020, -(1). E-ISSN 1805-2800. Dostupné z: https://www.lib.cas.cz/casopis_informace/projekt-ovidiovy-promeny-v-historicke-knizni-ilustraci/

Laiblová Kadlecová, I. Rozhovor s archeologem. *Informace*. 2020, -(1). E-ISSN 1805-2800. Dostupné z: https://www.lib.cas.cz/casopis_informace/rozhovor-s-archeologem/

Lhoták, M., Křížová, J., Hejzl, J., Duda, M., Foltýn, T., Polišenský, J., Wančová, N., Krupičková, Š., Lečbychová, O., Matulová, K., Novák, D., Krofta, T., Gergelová, B., Suchomelová, M., Léwová, D., Malínek, V., Roháček, J., Marešová, J. *INDIHU – platforma pro vědeckou práci s digitálními sbírkami z oblasti humanitních věd [poloprovoz]*. Knihovna AV ČR, v. v. i., 2020. Dostupné z: <https://indihu.cz/>

Lhoták, M., Vašek, Z., Růžička, M. Projekt ARCLib – vývoj open-source řešení pro dlouhodobou archivaci digitálních dokumentů pro knihovny a další paměťové instituce – aktuální stav. In: *LTP 2019: Nové trendy a východiska při budování LTP archívov: zborník príspevkov zo 4. medzinárodnej konferencie o dlhodobej archivácii*. Bratislava: Univerzitná knižnica v Bratislave, 2020, s. 53–63. ISBN 978-80-89303-77-9. ISSN 2644-6286.

Lhoták, M. ARCLib – development of open source system for long-term preservation for library digital collections. *Qualitative and Quantitative Methods in Libraries*. 2020, 9(1), 117–130. E-ISSN 2241-1925.
Dostupné z: <http://qqml-journal.net/index.php/qqml/article/view/591>

Madarová, T. Legální aspekty pořádání kulturních akcí. *Informace*. 2020, -(2). E-ISSN 1805-2800.
Dostupné z: https://www.lib.cas.cz/casopis_informace/legalni-aspekty-poradani-kulturnich-akci/

Melichová, T. BOOKPORT – nová databáze e-knih v KNAV. *Informace*. 2020, -(1). E-ISSN 1805-2800.
Dostupné z: https://www.lib.cas.cz/casopis_informace/bookport-nova-databaze-e-knih-v-ksav/

Podloucká, K. Open Science v Akademii věd ČR. *IT lib*. 2020, -(1), 23–25. ISSN 1335-793X.
Dostupné z: <https://itlib.cvtisr.sk/clanky/clanek3703/>

Sladká, V. Bratrská kniha jako komunikační médium: ivančické tisky z pohledu materiality knihy. In: Hradilová, M., Jelínková, A., Veselá, L., eds. *Paralelní existence. Rukopisy a tisky v českých zemích raného novověku*. Praha: Academia, 2020, s. 79–104. Knižní kultura, 2. ISBN 978-80-200-3128-0.

Sladká, V. Typografie pod drobnohledem: rubriky a ozdůbky v ivančických tiscích v letech 1564–1578.

Knihy a dějiny. 2020, 1–2(27), 154–199. ISSN 1210-8510. Dostupné z: doi: [http://dx.doi.org/10.23852/](http://dx.doi.org/10.23852/KAD.2020.27.03)

KAD.2020.27.03

Svobodová, J., Pišna, J. České a latinské tištěné dedikace 16. století. In: Hradilová, M., Jelínková, A., Veselá, L., eds. *Paralelní existence. Rukopisy a tisky v českých zemích raného novověku*. Praha: Academia, 2020, s. 179–188.

Knížní kultura, 2. ISBN 978-80-200-3128-0.

Šícha, V. Vstupte již dnes do světa starší české knižní kultury – ohlédnutí za projektem Knihověda.cz. *Informace*. 2020, -(2). E-ISSN 1805-2800. Dostupné z: [https://www.lib.cas.cz/casopis_informace/vstupte-jiz-](https://www.lib.cas.cz/casopis_informace/vstupte-jiz-dnes-do-sveta-starsi-ceske-knizni-kultury-ohlédnutí-za-projektem-knihoveda-cz/)

[dnes-do-sveta-starsi-ceske-knizni-kultury-ohlédnutí-za-projektem-knihoveda-cz/](https://www.lib.cas.cz/casopis_informace/vstupte-jiz-dnes-do-sveta-starsi-ceske-knizni-kultury-ohlédnutí-za-projektem-knihoveda-cz/)

Vecková, M. Sjednocení DPH u elektronických i tištěných publikací. *Informace*. 2020, -(1). E-ISSN 1805-2800.

Dostupné z: https://www.lib.cas.cz/casopis_informace/sjednoceni-dph-u-elektronickych-i-tistenych-publikaci/

Veselá, L., Marek, J. Sběratelský artefakt, nebo projev konfesionality? Bible v knihovnách české renesanční šlechty. *Folia Historica Bohemica*. 2020, 35(1), 5–27. ISSN 0231-7494.

Veselá, L., Šícha, V., Marek, J., Hradilová, M. *Knihověda.cz: Portál k dějinám české knižní kultury do roku 1800* [poloprovoz]. Knihovna Akademie věd ČR, Národní knihovna ČR, Masarykův ústav a Archiv AV ČR, 2020. Dostupné z: <https://www.knihoveda.cz/>

Veselá, L. Rukopisy a švédská knižní kořist z českých zemí. *Studie o rukopisech*. 2020, 50(1), 25–45.

ISSN 0585-5691. Dostupné z: <https://www.mua.cas.cz/cs/periodika/studie-o-rukopisech-xx-2020-1-0>

Weissová, K. Nabídková povinnost. *Informace*. 2020, -(1). E-ISSN 1805-2800. Dostupné z:

https://www.lib.cas.cz/casopis_informace/nabidkova-povinnost/

5. USPOŘÁDANÉ ODBORNÉ AKCE

Konference *Knihověda.cz: česká knižní kultura do roku 1800 online*. Praha, 26. 10. 2020. Konference uspořádaná MÚA AV ČR ve spolupráci s KNAV a NK ČR.

Wančová, N., Lhoták, M., Foltýn, T., Novák, D. *INDIHU online workshop* [workshop]. Praha, Knihovna AV ČR, v. v. i., 10. 12. 2020.

Wančová, N., Lhoták, M. *INDIHU EXHIBITION online workshop* [workshop]. Praha, Knihovna AV ČR, v. v. i., 15. 12. 2020.

6. PŘEDNÁŠKY NA ODBORNÝCH AKCÍCH

Beránková, H. *Frontispis – brána do světa českého barokního knihtisku* [přednáška]. Praha, Knihověda.cz: česká knižní kultura do roku 1800 online, 26. 10. 2020.

Veselá, L. *Portál Knihověda.cz: nový virtuální prostor pro výzkum české knižní kultury* [přednáška]. Praha, Knihověda.cz: česká knižní kultura do roku 1800 online, 26. 10. 2020.

Veselá, L. *Unikátní výzkumný nástroj pro dějiny českého knihtisku: Mapa české tiskařské produkce do roku 1800* [přednáška]. Praha, Knihověda.cz: česká knižní kultura do roku 1800 online, 26. 10. 2020.

Veselá, L. *Švédská knižní kořist a česká knižní kultura v portálu Knihověda.cz* [přednáška]. Zlín: XIX. Seminář knihoven paměťových institucí Zlínského kraje, 17. 12. 2020. In: *YouTube.com* [online]. Dostupné z: <https://youtu.be/AQydHpzsLNw>

cyklopedie
knihy

**Oldřich Velenský z
Mnichova** (též Ulrich
Velenus Minhoniensis,
zemř. po 1531) literárně
činný humanistický
tiskař, který byl
posledním potomkem
staročeské vladycké

[Zobrazit detail>](#)

Mapa

Mapa tiskařské produkce Čech
a Moravy



III. DALŠÍ ODBORNÁ ČINNOST

Digitální knihovna AV ČR

Digitální knihovna AV ČR (dále jen DKAV) provozovaná v systému Kramerius obsahuje zejména digitální kopie monografií a periodik vydávaných v působnosti ústavů AV ČR a jejich předchůdců s více než stoletou historií. Do DKAV, provozované na adrese <https://kramerius.lib.cas.cz>, naimportovali v roce 2020 pracovníci knihovny 220 169 nových stran. Celkový počet k 15. 1. 2021 je 3 865 581 stran ve 236 titulech periodik a 5 722 monografiích. Oproti loňskému roku KNAV navýšila počet nových periodik v DKAV o 22 titulů a 1 472 knih. Tento nárůst byl u periodik způsoben uzavřením nových smluv (smlouvy ošetřující podmínky zpřístupnění digitálních kopií časopisů v DKAV). Co se monografií týká, každý měsíc KNAV digitalizuje deset novinek z vlastního fondu. Do DKAV přibýly také další monografie ze starší produkce pracovišť AV a jejích předchůdců. K nárůstu monografií také přispělo zapojení KNAV do mezinárodního projektu EODOPEN (eBooks-On-Demand-Network Opening Publications for European Netizens). V rámci tohoto projektu KNAV naskenovala, zpracovala a zpřístupnila přes 400 monografií. U všech těchto knih jsou vyřešeny autorsko-právní záležitosti, a proto mohou být volně dostupné. Nejvíce zastoupenými jazyky v těchto publikacích jsou čeština, angličtina a němčina. V průběhu roku 2020 zařadila KNAV do stávajících 74 virtuálních sbírek další monografie uspořádané podle vydavatelů (ústavy AV ČR), a to především pro zlepšení přehlednosti pro uživatele a čtenáře digitálního obsahu. V roce 2020 se počet přístupů do DKAV téměř zdvojnásobil. Tento zvýšený zájem nejspíše zapříčinila i situace spojená s pandemií covid-19. Všichni přihlášení vědečtí pracovníci ústavů AV ČR, pedagogičtí pracovníci, studenti VOŠ a VŠ si mohli po dobu trvání nouzového stavu a uzavření knihoven na adrese <https://kramerius-edu.lib.cas.cz> číst a prohlížet všechny digitalizované tituly z fondu KNAV, tedy i ty, které byly dříve dostupné pouze ze studovny knihovny.

Česká digitální knihovna

Knihovna AV ČR je provozovatelem České digitální knihovny (ČDK), která zastřešuje významné tuzemské digitální knihovny provozované v systému Kramerius. Celkem bylo za loňský rok zaznamenáno téměř 120 000 přístupů do ČDK. Pro zajímavost, třemi nejnavštěvovanějšími periodiky byly: časopis *Živa* (z fondu KNAV), *Lidové noviny* (MZK) a *Československá psychologie* (KNAV). Tři nejvíce prohlížené monografie v rámci ČDK jsou: *Tabulky popisných čísel všech katastrálních obcí Velké Prahy* (MLP), *Úplný místopisný slovník Království Českého* (NKP) a *Světová revoluce za války a ve válce 1914–1918* (MZK). Za úspěch na mezinárodní úrovni lze považovat akceptaci ČDK jako oficiálního certifikovaného národního agregátora za oblast novodobých dokumentů pro předávání dat do evropské digitální knihovny Europeana. Rok 2020 byl pro ČDK přelomový, neboť se nám po testovacích importech v předchozích letech podařilo importovat data do ostré verze Europeany. Tě poskytujeme pouze veřejné dokumenty. Mezi prvními byly dokumenty Knihovny AV ČR, Městské knihovny v Praze, Národní lékařské knihovny, Studijní a vědecké knihovny v Hradci Králové, Knihovny Antonína Švehly, Jihočeské vědecké knihovny v Českých Budějovicích, Vědecké knihovny v Olomouci a Severočeské vědecké knihovny. V současné chvíli je v ostré instalaci Europeany 10 124 záznamů z ČDK, z toho přes 8 000 tvoří veřejně dostupné monografie, téměř 2 000 jsou hudebniny; grafiky a rukopisy jsou zatím staženy v desítkách. V roce 2021 plánuje KNAV z ČDK dodat také další modely (např. mapy nebo články) a postupně poskytnout data i těch největších knihoven (NKP a MZK).

Digitalizační centrum

Digitalizační centrum KNAV se zaměřuje zejména na zpracování časopisů a monografií vydávaných v působnosti AV ČR. Mezi jeho priority také patří digitalizace starých tisků z historického fondu KNAV. Pravidelnou součástí pracovní náplně Digitalizačního centra je zpracování materiálů z jiných knihoven a institucí. Tyto služby KNAV primárně poskytuje ústavům AV ČR. Digitalizační centrum dlouhodobě spolupracuje s Archeologickým ústavem v Praze a Ústavem státu a práva, nově také s Ústavem dějin umění a standardně s Odborem služeb v rámci mezinárodní služby eBooks on Demand.

Celkem bylo v roce 2020 v Digitalizačním centru naskenováno 201 627 objektů/stran (včetně externích zakázek). Kompletně zpracováno a exportováno z produkčního systému ProArc bylo 241 096 skenů.

Knihovna AV ČR již několik let intenzivně zaměřuje svou pozornost na oblast digitálních humanitních věd s cílem zajistit vědeckým pracovníkům potřebnou infrastrukturu – tuto činnost bylo možné zajistit díky podpoře z účelových prostředků z různých dotačních titulů. KNAV se účastnila tříletého evropského projektu DESIR – DARIAH ERIC Sustainability Refined, jehož cílem je oficiální zapojení ČR do evropské infrastruktury pro digital humanities DARIAH ERIC. Došlo ke zformování českého konsorcia DARIAH-CZ, které je od roku 2019 součástí národní cestovní mapy velkých infrastruktur pod hlavičkou LINDAT/CLARIAH-CZ (společná infrastruktura LINDAT/CLARIN a DARIAH-CZ), jejímž hlavním koordinátorem je prof. Jan Hajič z Ústavu formální a aplikované lingvistiky MFF UK. Česká republika je také díky existenci LINDAT/CLARIAH-CZ součástí evropské infrastruktury DARIAH ERIC, přičemž Ing. Martin Lhoták z KNAV byl jmenován Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy Národním koordinátorem za Českou republiku. Knihovny zapojené do tohoto konsorcia (KNAV, MZK, NK) zaměřily svou činnost zejména na vývoj systému Kramerius se zřetelem na efektivní nakládání s velkými objemy dat a také s ohledem na ošetření rozšíření přístupu k obsahu svých digitálních knihoven. To bylo umožněno jednak díky smluvním ujednáním v souvislosti se zpřístupněním tzv. děl nedostupných na trhu a z největší části v souvislosti s pandemií koronaviru a zavřením fyzických knihoven. V rámci spolupráce s evropskou DARIAH byly definovány nepeněžní příspěvky za LINDAT/CLARIAH-CZ, kterými české konsorcium přispívá (tzv. in-kind contribution). Jedná se především o provozované databáze, služby a nástroje, ale např. také o školení a vzdělávací akce. Spolupráce v rámci LINDAT/CLARIAH-CZ byla koordinována na čtyřech strategických schůzkách zástupců všech partnerů. Ti řešili mimo jiné sběr metadat pro společnou databázi LINDAT a také přípravu odborných akcí.

Na vytváření nástrojů pro digital humanities je zaměřený také projekt INDIHU řešený společně s Národní knihovnou ČR a šesti humanitně orientovanými ústavu AV ČR. KNAV je hlavním příjemcem a koordinátorem projektu podpořeného z programu MK ČR NAKI. Tento projekt byl v roce 2020 úspěšně dokončen, přičemž byly naplněny všechny jeho plánované cíle a výstupy. Platforma INDIHU.cz slouží pro integraci digitálních dat z oblasti humanitních věd, která pocházejí od ústavů AV ČR zapojených do projektu, k čemuž bylo vyvinuto uživatelské rozhraní INDIHU Index. Celkem je v rámci tohoto nástroje zapojeno 11 digitálních sbírek z 6 ústavů, které obsahují 2 miliony položek. Řešení umožňuje jejich základní i pokročilé vyhledávání a získání přístupu k obsahu zapojených digitálních sbírek. Vzájemné propojování těchto informačních zdrojů přispívá k inovativním formám výzkumu v oblasti humanitních věd. Součástí platformy INDIHU jsou též další nástroje vyvinuté v rámci projektu INDIHU: INDIHU Exhibition – nástroj pro vytváření virtuálních výstav; INDIHU Mind – osobní virtuální kartotéka; INDIHU OCR – online nástroj pro rozpoznávání textu z obrazových souborů. Pokračovalo se i v řešení projektů v rámci Strategie AV 21, kde mezi významné výstupy v této oblasti patří portál Digital Humanities, který mimo jiné obsahuje seznam informačních zdrojů a digitálních sbírek provozovaných ústavu III. oblasti věd AV ČR. V rámci vývoje došlo ke kompletnímu redesignu tohoto portálu.

V programu Strategie AV21 také vznikl ve spolupráci s Filosofickým ústavem AV ČR a Masarykovým ústavem a Archivem AV ČR webový portál Historická korespondence online, jehož obsah i funkčnost byly v roce 2020 dále rozvíjeny. Toto řešení bylo nabídnuto dalším zájemcům, obsah bude postupně rozšiřován o další projekty historické korespondence. Novými NAKI projekty zaměřenými na oblast digital humanities jsou DL4DH – Digital Libraries for Digital Humanities a HIKO – historické korespondenční síť. Cílem prvního z nich je vytvoření nadstavby nad digitálními knihovnami v systému Kramerius, která umožní jejich vytěžování (data mining). Druhý jmenovaný projekt je zaměřen na osobnost orientalisty Aloise Musila, přičemž KNAV zajišťuje roli technologického partnera, který vyvíjí open source aplikaci pro zaznamenání historické korespondence.

IT infrastruktura – virtualizační infrastruktura

V druhé polovině roku proběhlo úspěšně veřejné výběrové řízení na rozšíření úložné kapacity diskových polí v lokalitách Národní a Jenštejn. Na obou virtualizačních uzlech přibýlo cca 300 TB volného prostoru, který bude využit pro ukládání dat generovaných z různých projektů. Zároveň zde budou postupně hostovány další virtuální servery. Financování bylo zajištěno z Operačního programu VVV MŠMT prostřednictvím projektu LINDAT/CLARIAH-CZ – Rozšíření repozitáře, služeb a výpočetního klastru výzkumné infrastruktury (LINDAT/CLARIAH-CZ-EXTENSION).

Externí specializovaná firma provedla celkový upgrade firmware jednotlivých HW součástí virtualizační infrastruktury včetně diskových polí a upgrade samotného virtualizačního SW (VMware) na novější stabilní verzi.

Zálohování a archivace

S nárůstem objemu generovaných dat a počtu virtuálních serverů poskytujících různé služby narůstá i potřeba dostatečného prostoru jak pro provozní zálohy, tak pro archivaci, tedy dlouhodobé, resp. trvalé uložení vybrané množiny dat.

V této souvislosti KNAV pořídila, opět prostřednictvím veřejného výběrového řízení, dva speciální dedikované fyzické servery s velkým počtem disků (každý disk o kapacitě 10 TB). Jeden server je umístěn v lokalitě Národní a druhý v lokalitě Jenštejn. Na oba servery byl nainstalován operační systém Debian GNU/Linux, rozšířený o podporu moderního robustního souborového systému OpenZFS, který je použit na svazku, kam jsou ukládány provozní zálohy. Celková čistá úložná kapacita je 100 TB na každý server. Provozní zálohy z obou lokalit jsou navzájem zrcadleny na oba servery a dále pak ještě ukládány na pásková média, čímž je zajištěna jejich delší historie. Vytváření provozních záloh zajišťuje specializovaný SW Veeam Backup.

Pro potřeby archivace pořídila knihovna koncem roku nový páskový robot spolu s obslužným serverem, na který bude nainstalován open source zálohovací systém Bacula. Nový robot bude sloužit jako náhrada za staršího, již dosluhujícího robota s menší úložnou kapacitou. Nákup proběhl v rámci veřejného výběrového řízení a byl financován prostřednictvím Fondu pro nákladné přístroje AV ČR.

Jeden ze zásadních vývojových projektů KNAV, zaměřený na archivační řešení, byl úspěšně dokončen. Jeho výstupem je specializovaný modulární SW, nazvaný souhrnně ARCLib, který bude v KNAV zajišťovat archivaci dat v následujících letech. Z počátku půjde zejména o data z produkce Digitalizačního centra v Jenštejně.

Jedním z požadovaných výstupů celého projektu bylo rovněž uvedení systému ARCLib do tzv. poloprovozu. Toto bylo splněno včetně importu prvních dávek dat určených pro dlouhodobou archivaci.

V souvislosti s tímto projektem KNAV během roku pořídila první cluster, který slouží jako fyzické úložiště archivovaných dat. Jde o poměrně sofistikovaný a komplexní systém zajišťující mimo jiné i tzv. bitovou ochranu uložených dat. Pro splnění podmínky uvedení do poloprovozu je jeden CEPH cluster dostačující, nicméně s postupným přechodem na plný provoz během roku 2021 knihovna plánuje zakoupení i druhého CEPH clusteru, který bude umístěn v jiné lokalitě tak, aby byl splněn požadavek na geografické oddělení jednotlivých kopií uložených dat. V dlouhodobějším horizontu zvažujeme pořízení i třetího CEPH clusteru, opět v jiné lokalitě, čímž bychom dosáhli vysokého zabezpečení uložených archivních datových balíčků.

Stejně jako v ostatních případech byl i první CEPH cluster pořízen prostřednictvím veřejného výběrového řízení. Investiční prostředky byly uhrazeny z rozpočtu KNAV.

Síťová infrastruktura

Během roku probíhaly přípravné práce ve spolupráci se Střediskem společných činností AV ČR, v. v. i. (dále jen SSČ), související s postupným plánovaným přechodem na rychlost 10 Gbit/s u páteřních sítí v jednotlivých serverovnách KNAV umístěných na Národní a v Jenštejně. Zároveň s tím byla na stejnou rychlost, tedy 10 Gbit/s, posílena i externí linka propojující obě lokality. Zbývá ještě výměna některých aktivních síťových prvků, která by měla proběhnout v roce 2021.

Přechodem na vyšší přenosovou rychlost se posuneme kvalitativně výrazně kupředu v mnoha oblastech, namátkou se výrazně zkrátí např. přenosy velkých objemů dat při zrcadlení záloh.

Na pořízení potřebných aktivních síťových prvků knihovna vypsala veřejné výběrové řízení, které úspěšně proběhlo koncem roku. Investiční prostředky opět uhradila ze svého rozpočtu KNAV.

Open Access / Open Science

KNAV zajišťovala organizaci a komunikaci pracovní skupiny AV ČR pro Open Science a věnovala této oblasti zvýšenou pozornost, mimo jiné také v souvislosti se zapojením do projektu CzechELib, kde je postupný přechod na formu Open Access průběžně diskutován a řešen. Z hlediska systémové infrastruktury je důležitá skutečnost, že repozitář ASEP umožňuje kromě ukládání publikační činnosti také ukládání dat a datových záznamů a současně je zajištěna jeho kompatibilita s evropským projektem OpenAIRE. To je mimo jiné zárukou možnosti plnění závazků na zajištění otevřeného přístupu k výsledkům projektů podpořených z evropských dotačních programů, kde je tento způsob přístupu vyžadován. Zástupci KNAV se koncem roku 2020 aktivně zapojili do nové pracovní skupiny zaměřené na práci s vědeckými daty – RDM (Research Data Management), která byla iniciována zástupci Masarykovy univerzity v Brně.

Spolupráce s VŠ

Pracovníci KNAV vedli v roce 2020 na ÚISK FF UK celkem čtyři bakalářské práce. Pro projekt UK *Hledá se Sofie* připravují také prezentaci vzdělávacího programu z dějin knihtisku.

Recenzní posudky

Knihovnědné oddělení vypracovalo recenzní oponentské posudky na studie týkající se knižní kultury pro časopisy *Acta Musealia*, *Acta Universitatis Carolinae – Historia Universitatis Carolinae Pragensis* a pro sborník *Amicitiae vinculum potens et praevalidum*. Lektorován byl také výstavní katalog *Knihovna jezuitské koleje v Telči* (vydán 2020).

EURAXESS

KNAV je řešitelem projektu EURAXESS Česká republika 2019–2022, který je finančně podporován MŠMT v rámci programu INTER-EXCELLENCE, podprogramu INTER-INFORM. Hlavním cílem projektu je usnadnění zaměstnávání zahraničních vědeckých pracovníků v tuzemských výzkumných organizacích. Činnost členů řešitelského týmu spočívá zejména v poskytování osobní asistence, konzultací a informací zahraničním odborníkům, kteří se rozhodli rozvíjet svou kariéru v České republice, a v metodické podpoře výzkumným organizacím, které zaměstnávají vědce ze zahraničí.

V průběhu roku 2020 kancelář EURAXESS zodpověděla více než 30 tisíc individuálních dotazů. Dalším z úkolů, které projekt řeší, je usnadnění integrace nově příchozích zahraničních pracovníků pro výzkum a vývoj.

Organizaci kulturně-společenských akcí v průběhu roku 2020 poznamenala epidemiologická situace, přesto se podařilo uskutečnit online kurzy českého jazyka, semináře, workshopy i společenská setkání rodin zahraničních výzkumníků. Velká pozornost byla věnována pravidelné aktualizaci webového portálu www.euraxess.cz a facebookové stránky, jejichž standardní obsah byl rozšířen o informace týkající se nouzového stavu a platných vládních opatření.



IV. INFORMAČNÍ ZDROJE

1. KNIHOVNÍ FOND KNAV

Knihovna Akademie věd ČR je univerzální vědecká knihovna, která poskytuje informační podporu v oblasti vzdělávání, vědy a výzkumu institucím, vědeckým pracovníkům, odborníkům, studentům i široké veřejnosti. Profil fondu KNAV je zaměřen na dokumenty obsahující vědecké a odborné informace a na publikační činnost pracovníků AV ČR. Důraz je kladen na doplňování nejnovější české i zahraniční literatury v jednotlivých vědních oborech a uspokojování informačních potřeb uživatelů. V souladu s předmětem hlavní činnosti KNAV je skladba fondu zaměřena také na výzkum v oboru vědeckých informací a knihovnědy.

Akvizice

Akvizice byla zajišťována formou nákupu, darů a získáváním tzv. akademických povinných výtisků (publikace vydané ústavem AV ČR a nakladatelstvím Academia, poskytované KNAV na základě dohody). Nákup knih a periodik byl realizován prostřednictvím cenových poptávek, což vedlo k efektivnějšímu vynakládání finančních prostředků na nákup literatury.

Oddělení akvizice v roce 2020 cíleně doplňovalo literaturu mapující výsledky výzkumu ústavů AV ČR a také literaturu se zaměřením na globální problémy, trendy a významné události, jako např. robotika a umělá inteligence, antropologie náboženství či epidemiologie a virologie. Uživatelé KNAV měli možnost podávat návrhy na zakoupení knih pomocí webového formuláře.

V roce 2020 byl celkový přírůstek do knihovního fondu KNAV 6 556 knihovních jednotek. Odepsáno z důvodu dlouhodobé ztráty, špatného stavu nebo obsahové prověrky bylo 302 jednotek (podrobněji viz příloha č. 1 – Základní statistické údaje za rok 2020).

Retrokatalogizace časopisů je podpořena financováním z programu VISK 5 – Národní program retrospektivní konverze katalogů knihoven v ČR – RETROKON. V rámci tohoto programu bylo v roce 2020 pořízeno celkem 1 500 záznamů. Báze článkové bibliografie ke konci roku 2020 obsahovala 48 752 záznamů. Jedná se převážně o články z titulů vydávaných v AV ČR. V rámci programu VISK 9/1 – Rozvoj Souborného katalogu ČR (CASLIN) a souboru národních autorit bylo vytvořeno 6 000 záznamů článků.

Elektronické informační zdroje (EIZ)

Akvizice elektronických informačních zdrojů v KNAV se provádí několika způsoby. Velkou část zdrojů získáváme díky finanční podpoře národního licenčního centra CzechELib vedeného Národní technickou knihovnou, část z programu Ministerstva kultury ČR VISK 8A – Veřejné a informační služby knihoven. Přístup k ostatním EIZ KNAV zajišťuje na základě poptávky. Kromě předplacených zdrojů nabízí KNAV přístup také k vybraným volně dostupným EIZ. V roce 2020 knihovna nově zařadila kolekce Medicína, Pedagogika a Psychologie elektronických knih Bookport (Grada). Od 1. 1. 2021 dojde také k rozšíření kolekce Pedagogika a psychologie o sociální vědy. V roce 2020 proběhly tři poptávky na konkrétní EIZ – jedná se o přístup k databázi Encyclopaedia Britannica a její doplňkové části Britannica ImageQuest a k databázi ISSN.

KNAV zajišťuje administrativně i finančně přístup do vybraných elektronických informačních zdrojů pro všechny ústavy AV ČR. Jedná se o páteřní zdroje Web of Science (včetně Citation Connections a analytického nástroje InCites), Scopus, EBSCO Academic Search Ultimate a EBSCO Business Source Ultimate, Emerald Premiere, ProQuest a téměř kompletní databáze JSTOR. K ostatním EIZ, kde to umožňují licence, je pro registrované uživatele KNAV možný vzdálený přístup. Výjimku tvoří databáze ASPI a ISSN.

Elektronické knihy

KNAV v roce 2020 zakoupila 1 českou a 266 zahraničních knih, celkem tedy 267 elektronických knih, přičemž 264 e-knih bylo zakoupeno formou DDA modelu (demand driven acquisition). Jedná se o způsob nákupu e-knih, který je založený na skutečných požadavcích uživatelů. Prostřednictvím tohoto modelu uživatelé

knihovny provedli 333 krátkodobých e-výpůjček. Na platformě ProQuest Ebook Central je dostupných 264 e-knih, na platformě Taylor & Francis eBooks 3 e-knihy. Celkem tedy bylo zakoupeno 264 e-knih přes společnost Albertina Icome Praha, 3 přes SUWECO.

Lokální a centrální index pro discovery systém VuFind, SFX, vzdálený přístup a ScholarOne Manuscripts

V roce 2020 indexaci lokálního a centrálního indexu zajišťoval dodavatel centrálního indexu EBSCO Discovery Service, s tímto dodavatelem KNAV v roce 2019 uzavřela smlouvu i na další pětileté období.

V SFX bylo v roce 2020 realizováno 320 624 uživatelských požadavků a 47 780 propojení na cílové služby. Nejvíce uživatelských požadavků evidujeme z discovery systému KNAV (VuFind + EDS), z Portálu elektronických časopisů a knih KNAV a z databáze Web of Science.

V redakčním systému ScholarOne Manuscripts byl i v roce 2020 administrován roční rozpočet pěti redakcí ústavních periodik. V roce 2020 došlo k uzavření smlouvy na další tříleté období (2021–2023) pro čtyři redakce.

Článeková bibliografie

Metadata pro bázi článkové bibliografie s plnými texty pro Digitální knihovnu AV ČR byla pořizována v produkčním a archivačním systému ProArc, který umožňuje přispívat do systému Kramerius i do databází CEJSH (The Central European Journal of Social Sciences and Humanities) a Crossref (pro registraci DOI). Báze článkové bibliografie ke konci roku 2020 obsahovala již 48 752 záznamů. Jedná se převážně o články z titulů vydávaných v AV ČR. V rámci programu VISK 9/I – Rozvoj Souborného katalogu ČR (CASLIN) a souboru národních autorit bylo vytvořeno 6 000 záznamů článků. Využití podpory programu VISK je plánováno i do budoucna.

Historický fond

Do vlastního historického fondu zakoupila KNAV šest starých tisků a jednu mapu. S podporou dotačního programu VISK 6 bylo z historického fondu KNAV restaurováno celkem 10 knih (šest starých tisků, tři inkunábule a jeden rukopis).

2. INFORMAČNÍ PODPORA AV ČR

Bibliometrie a scientometrie

Na základě požadavků uživatelů, správce databáze RIV (Rejstřík informací o výsledcích) a správců systému KIS AV ČR byly provedeny v roce 2020 úpravy struktury databáze, webových formulářů i vyhledávacích indexů v online repozitářích. Oddělení Bibliometrie a scientometrie (dále BaS) pravidelně aktualizovalo indikátory pro bibliometrické výstupy na nadstavbě Analytika ASEP.

Systém ASEP byl v roce 2020, stejně jako v předchozích letech (2009, 2015), plně využit při hodnocení pracovišť AV ČR. Administrátoři systému ASEP v součinnosti s administrátory (zpracovateli) jednotlivých pracovišť AV ČR zajistili kontrolu úplnosti a uvedení bezchybných údajů v uložených záznamech. KNAV obstarala na požádání pracovišť digitalizaci dokumentů vybraných k peer review, které byly uloženy v repozitáři ASEP a nabídnuty hodnotitelům online.

Pro hodnocení v AV ČR v roce 2020 byla vytvořena nová nadstavba Analytika ASEP, ve které jsou k dispozici bibliografické, grafické a bibliometrické přehledy jednotlivých týmů. Nadstavba umožnila ústavním

administrátorům (zpracovatelům) pohodlné kontroly záznamů i uložených plných textů k peer review. Ve spolupráci s Komisí pro hodnocení AV ČR byly navrženy výpočty bibliometrických údajů a vytvořeny profily pro 1. a 2. fázi hodnocení (profily bibliometrie týmů, oborů, kvalitativní profily týmů) pro hodnotitelské komise. BaS zajistilo datovou i výpočetní podporu. V 1. fázi bylo předáno 34 pdf oborových zpráv a 361 pdf zpráv týmů a ve 2. fázi 361 pdf zpráv týmů.

Databáze ASEP – počet uložených záznamů (31. 12. 2020)

Celkový počet záznamů v databázi	305 878
Počet nově vytvořených záznamů sběr 2019	11 991
Počet záznamů odevzdaných do RIV v roce 2019	9 245

Repozitář plných textů (31. 12. 2020)

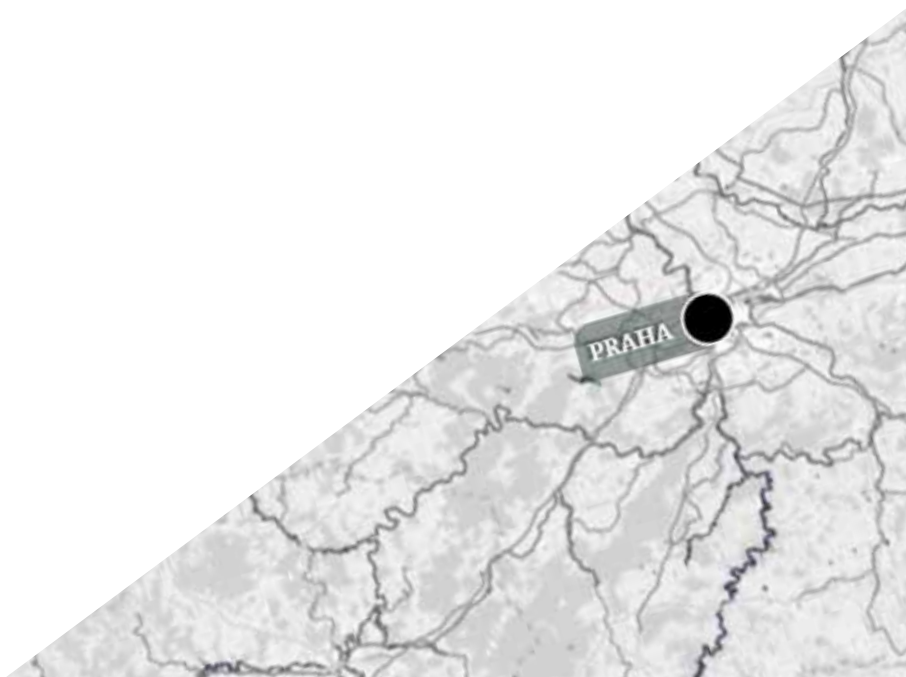
	Celkem	2020
Počet uložených plných textů	23 728	7 556
Počet stažených plných textů INTRANET	108 514	48 225
Počet stažených plných textů INTERNET	44 276	10 798
Počet vyžádaných plných textů	477	101

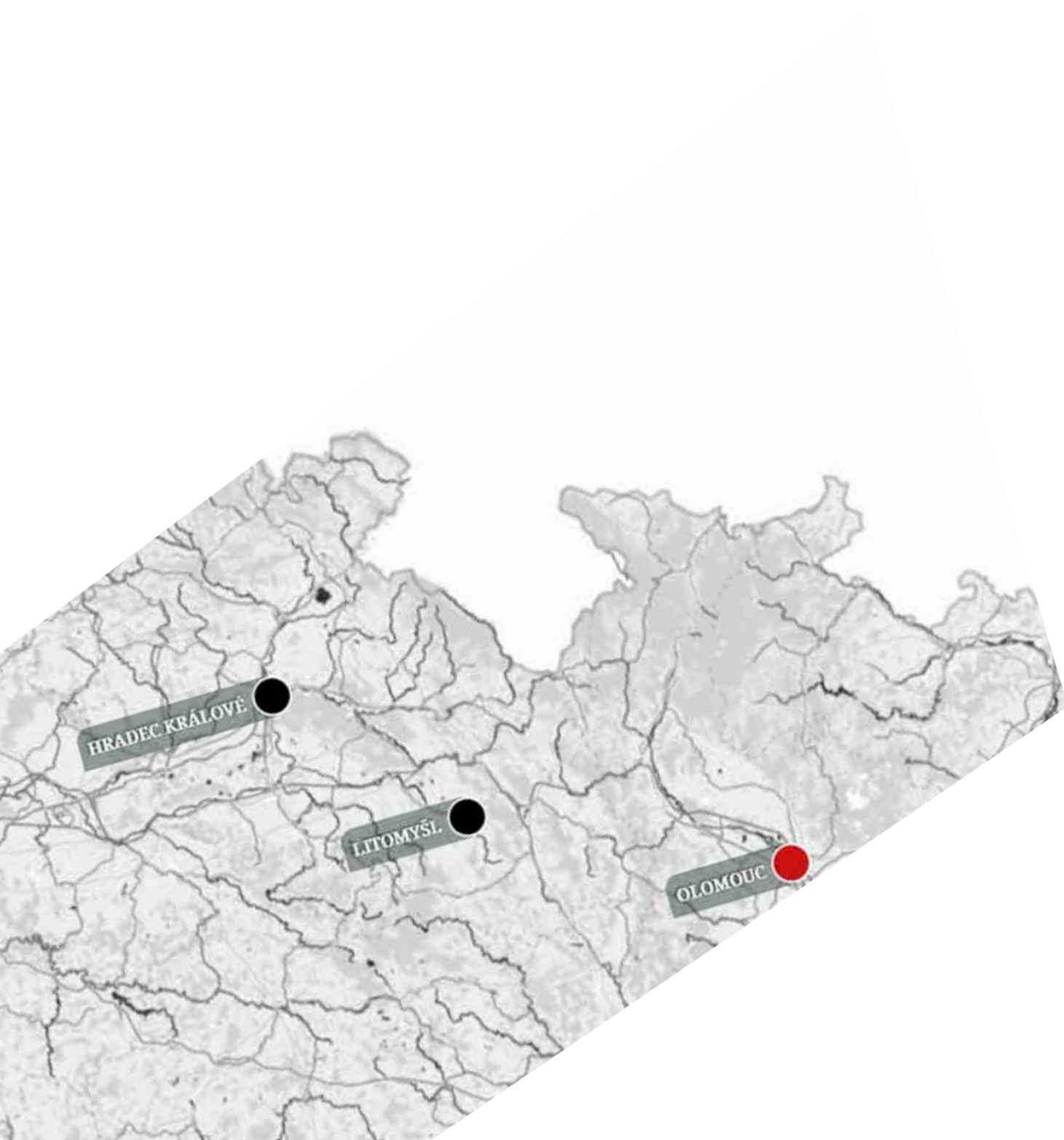
Přes protokol OAI-PMH byly pravidelně sklíženy vybrané záznamy z ASEP do Národního úložiště šedé literatury (NUŠL), resp. do mezinárodní databáze OpenAIRE. K 31. 12. 2020 bylo do těchto repozitářů staženo 31 423, resp. 13 749 záznamů z ASEP.

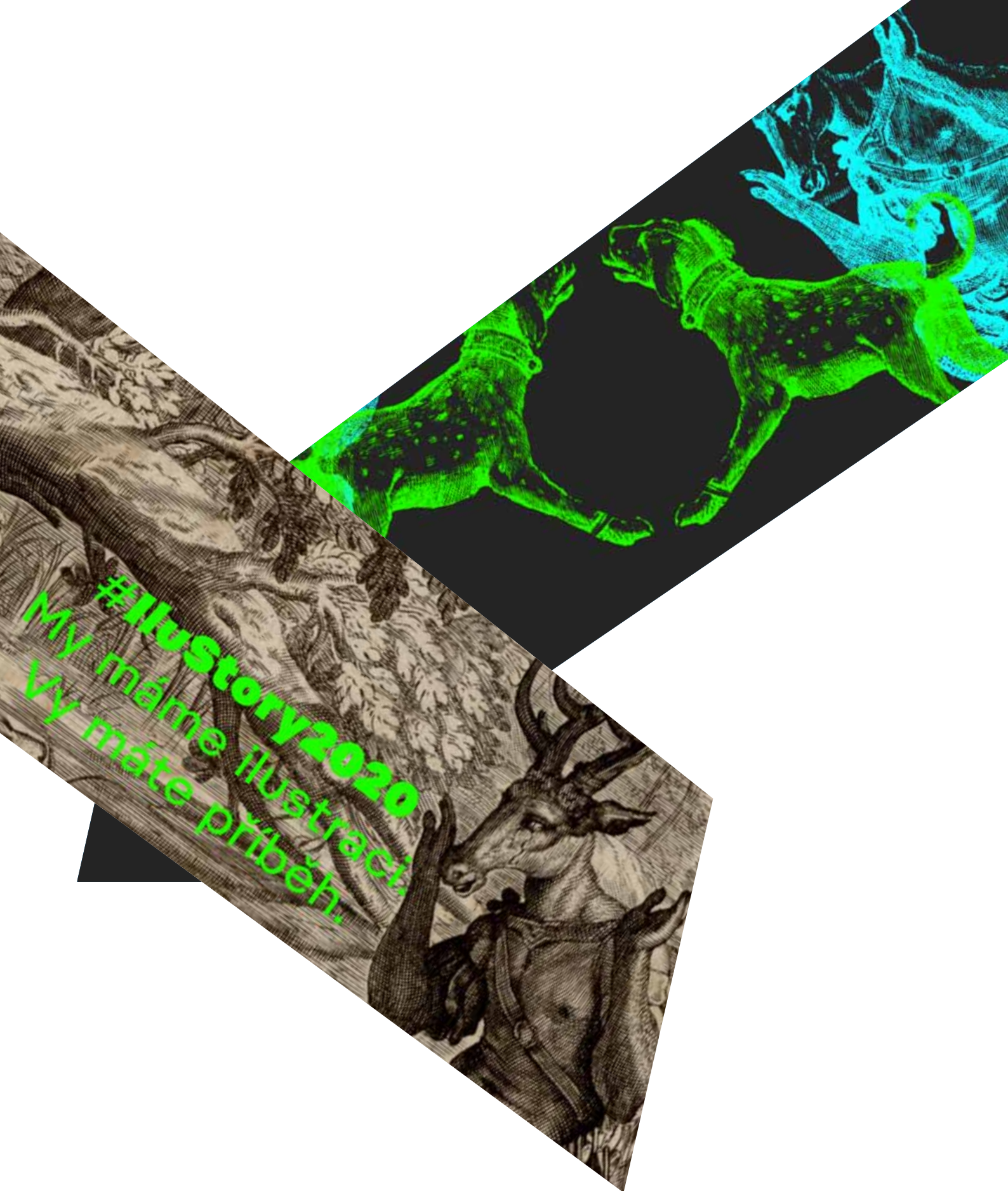
Oddělení BaS poskytovalo ústavům AV ČR metodickou pomoc v oblasti bibliometrických indikátorů na úrovni ASEP Analytika, Metodika M17+ a hodnocení Akademie věd ČR. Vzhledem k situaci způsobené covid-19 probíhala komunikace se zpracovateli převážně prostřednictvím e-mailů a webových stránek. Ze stejných důvodů se neuskutečnily pravidelné informační a vzdělávací semináře.

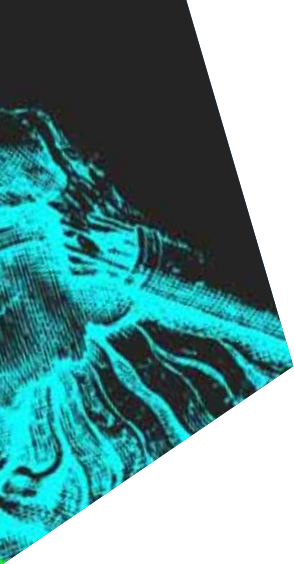
Informace pro uživatele systému ASEP: www.lib.cas.cz/asep

Uspořádané akce	Počet akcí	Počet účastníků
Školení pro začínající zpracovatele	4	9
Školení – klienta	4	8
Celkem	8	17









V. SLUŽBY

1. SLUŽBY PRO UŽIVATELE A VEŘEJNOST

Během roku zasaženého pandemií koronaviru byla studovna KNAV se všemi fyzicky poskytovanými službami zcela uzavřena prakticky celý březen, duben, květen a listopad. Dle aktuálních vládou vyhlášených protiepidemických opatření byly v rámci těchto měsíců uživatelům k dispozici buď pouze elektronické služby, nebo i bezkontaktní výpůjční služby předem objednaných dokumentů. Během ostatních měsíců, vyjma ledna a února, byly dostupné všechny služby studovny, ale s dodržением sociální distance a redukcí studijních míst na polovinu. Od druhé poloviny března do konce dubna knihovna poskytovala online registrace ke vzdálenému přístupu za symbolickou jednu korunu. Během tohoto období se zaregistrovalo více než 1 200 nových uživatelů a přes sto stávajících uživatelů si registraci obnovilo.

Na základě licenčního ujednání, uzavřeného za knihovny Národní knihovnou ČR se zástupci autorů a nakladatelů, byl nadstandardně rozšířen přístup k titulům v Digitální knihovně AV ČR (DKAV). Přihlášení vědeckých pracovníků ústavů AV ČR, pedagogičtí pracovníci, studenti VOŠ a VŠ mohli po dobu trvání nouzového stavu a uzavření knihoven na adrese <https://kramerus-edu.lib.cas.cz> číst a prohlížet všechny digitalizované tituly z fondu KNAV, tedy i ty, které byly dříve dostupné pouze ze studovny knihovny. Situace spojená s pandemií covid-19 zapříčinila zvýšený zájem o obsah DKAV, počet přístupů se v porovnání s předchozím rokem téměř zdvojnásobil.

2. SLUŽBY PRO PRACOVNÍSTĚ AV ČR A DALŠÍ INSTITUCE

Knihovní systém ALEPH

KNAV trvale zajišťuje vývoj a správu knihovního informačního systému Aleph. Systém Aleph v roce 2020 využívalo 50 knihoven ústavů AV ČR (včetně poboček) pro online katalog, online výpůjčku provozovalo 31 knihoven. Některé knihovny mají v katalogu KNAV specializované databáze – článkové bibliografie, báze hudebnin a báze časopisů. Všechny knihovny vystavují svá data přes webové rozhraní systému Aleph, některé vystavují zvlášť i své dílčí a speciální báze. V Souborném katalogu AV ČR bylo ke konci roku 2020 více než 2,47 milionu záznamů, společná báze článků AV ČR obsahuje více než 850 tisíc záznamů.

Velká část práce oddělení byla v tomto roce spojená se situací způsobenou covid-19. Vlivem vládních opatření byl provoz knihovny mnohokrát do různé míry omezen, což vyžadovalo nejrozličnější manuální úpravy systému, přípravu automatizovaných řešení i nastavení umožňující práci zaměstnanců v režimu home office. Mimo to byly zhotovovány podklady pro rozsáhlé opravy dat, podklady pro statistiky a také vytvořeno automatické generování novinek ve fondu. V závěru roku bylo připraveno, otestováno a spuštěno řešení pro průběžné dodávání dat do nově zakoupeného produktu Libushe, který nabízí analytické zpracování výpůjček pro potřeby akvizice.

Metodická podpora

Knihovna AV ČR poskytovala podporu při školení pracovníků ústavů AV ČR na práci se systémem a školení katalogizace v MARC21. Dále zajišťovala metodickou podporu – na stránkách podpory jsou k dispozici návody a manuály, byla provozována emailová i telefonická podpora. KNAV řešila problémy v systému s jeho distributorem a pomáhala ústavním knihovnám při konverzi dat z jiných systémů.

Sdílení záznamů z Alephu a vytváření autoritní báze

Pravidelně byly zasílány týdenní dávky nových záznamů knihoven ústavů AV ČR do Souborného katalogu NK ČR. Vlastní kontroly byly upravovány a rozšiřovány před odesláním tak, aby se předešlo nejčastěji se

vyskytujícími chybám a záznamy za AV ČR byly kvalitnější a s menší chybovostí. Do souborné databáze ANL byly zasílány analytické záznamy vznikající v KNAV. Čtyřikrát za rok byl předán výběr záznamů KNAV a dalších akademických knihoven do projektu GEOBIBLINE – Databáze Geografická bibliografie ČR online. KNAV spolupracovala na budování Národní báze autorit, počet autoritních záznamů byl na konci roku téměř 1,1 milionu. KNAV je trvale součástí projektu Centrální portál knihoven.





VI. VZDĚLÁVACÍ A VĚDECKO- POPULARIZAČNÍ AKTIVITY

Vzdělávací aktivity

Pracovníci KNAV se podíleli na vzdělávacích aktivitách určených pro začínající doktorandy a pracovníky společenských věd AV ČR:

Burešová, Iva. Melichová, Tereza. Skoček, Jakub. *Kurz základů vědecké práce* [přednáška]. Knihovna AV ČR, v. v. i., Moderní informační zdroje pro vědu, výzkum a vzdělávání, 29. 1., 11. 3., 3. 6., 2020.

Burešová, Iva. Melichová, Tereza. *Open Access v AV ČR, ČR i ve světě* [přednáška]. Knihovna AV ČR, v. v. i., a Filosofický ústav AV ČR, v. v. i., 4. 11. 2020.

Mediální aktivity a další spolupráce

KNAV v roce 2020 zapůjčila tři panelové výstavy: *Kazatel – učenec – kacíř. Vyobrazení Mistra Jana Husa v tisících 15.–18. století* (Městská knihovna Česká Lípa), *Rozmanitosti Čech, Moravy a Slezska podle Bohuslava Balbína* (Knihovna města Hradce Králové), *Encyklopedie ve vědě a technice* (Knihovna města Hradce Králové).

Pořádání popularizačních akcí

Covid-19, resp. omezení možností konání veřejných akcí, zcela proměnily předpokládaný program a podobu vědecko-popularizačních aktivit v celé republice, tedy i v Akademii věd ČR a Knihovně AV ČR. Organizátoři byli nuceni akce buď zcela zrušit, či přesouvat jejich termíny, anebo se pokusit zvládnout proměnu tradičních veřejných akcí konaných přímo v institucích na online aktivity přístupné odkudkoliv.

První zrušenou akcí byl jarní **Týden mozku**, jehož se chtěla KNAV poprvé aktivně účastnit – ve studovně se měly během víkendu 21. a 22. 3. hrát deskové hry, procvičovat paměť formou „mentální aritmetiky“, řešit hlavolamy, plánovány byly jednoduché experimenty. Začátek června je tradičně vyhrazen **Veletrhu vědy** na Výstavišti v Letňanech, který byl rovněž zrušen, a **Pražské muzejní noci**, jejíž termín byl nejprve přesunut na říjen a následně v druhé vlně pandemie na podzim 2020 zrušen úplně.

Na jaře 2020 v Akademii věd ČR vznikla v souvislosti s uzavřením škol spontánně aktivita nazvaná **#Věda na doma**. Knihovna AV ČR se k této aktivitě připojila především akcí Knihovna za korunu (registrace k přístupu k elektronickým informačním zdrojům za symbolickou jednu korunu), která zaznamenala obrovský zájem. V rámci #Věda na doma jsme se také zaměřili na informování o našich online službách a razantně jsme zvýšili aktivitu na sociálních sítích, nově také vznikl profil KNAV na Instagramu. Záměrem bylo během nedostupnosti klasických knihovních služeb stávající i budoucí uživatele prakticky navigovat v možnostech využívání online služeb knihovny, především v obsahu Digitální knihovny a elektronických informačních zdrojů jako alternativních a kvalitních náhrad klasických tištěných studijních a odborných dokumentů.

Již od léta bylo zřejmé, že bude nutné zcela novým způsobem pojmout také aktivity plánované pro Týden vědy a techniky AV ČR (2. až 8. 11. 2020) i Noc vědců (27. 11.) a do budoucna se naučit k vědecko-popularizačním aktivitám přistupovat dosud nevyužívanými způsoby. Rok 2020 byl v tomto smyslu ve znamení nacházení a zkoušení nových cest a metod během velmi krátké doby.

Týden vědy a techniky AV ČR (TVT), 2.–8. 11. 2020

Vědecko-popularizačním tématem KNAV pro rok 2020 byly knižní ilustrace historických vydání Ovidiových *Proměn* a stejnojmenná databáze. Zaměření na popularizaci knihovnědného výzkumu a práce se starými tisky spolu s propagací historického knižního fondu KNAV je novým, dlouhodobým konceptem, na který navážou popularizační aktivity i v dalších letech. V roce 2020 to měla být (především v rámci Veletrhu vědy a TVT) série tvůrčích dílen a workshopů zaměřených na storytelling a práci s antickými mytologickými příběhy, doprovázená odbornými přednáškami o Ovidiových *Proměnách*. Tento záměr – finančně podpořený z programu

Evropa a stát Strategie AV21 – jsme museli uprostřed příprav pozastavit, protože bylo zřejmé, že nemůže být v původní podobě realizován. Podařilo se nám ale najít možnosti, jak letošní téma nabídnout veřejnosti v jiné, online a tedy vzdáleně dostupné a z hlediska ochrany zdraví bezpečné variantě.

Program Knihovny AV ČR v rámci TVT 2020 byl následující:

Cyklus Ovidiovy Proměny

Přednáška Ovidiovy Proměny v umění raného novověku v Čechách a na Moravě

Mgr. Radka Nokkala Miltová, Ph.D. (Filozofická fakulta Masarykovy univerzity)

Přednáška seznámila sledující s tím, jak čeští a moravští malíři v období renesance a baroka pracovali s motivy Ovidiových Proměn. Na vybraném tématu Proměn – tzv. heroických únosů – vysvětlila přednášející také symboliku a interpretaci příběhu ve výtvarném umění.

Nokkala Miltová, Radka. Ovidiovy Proměny v umění raného novověku v Čechách a na Moravě [přednáška]. Týden vědy a techniky AV ČR, 2.–8. 11. 2020. In: *YouTube.com* [online]. Dostupné z: <https://youtu.be/iVfLiros1Zk>

Přednáška Ovidiovy Proměny v historických ilustracích

Mgr. Markéta Kučerová (Knihovna AV ČR)

Přednášející představila Proměny jako jeden z důležitých pramenů inspirace malířů a ilustrátorů, a to zejména na základě bohatě ilustrovaných vydání od 16. do 18. století, které ve svém fondu spravuje KNAV.

Kučerová, Markéta. Ovidiovy Proměny v historických ilustracích [přednáška]. Týden vědy a techniky AV ČR, 2.–8. 11. 2020. In: *YouTube.com* [online]. Dostupné z: <https://youtu.be/jmC5HxWaxqk>

V návaznosti na přednášky se 5. listopadu 2020 od 17 hod. konala **online debata** s oběma přednášejícími prostřednictvím Zoom Meeting.

K 31. 12. 2020 přednášky zhlédlo 157 (R. Nokkala Miltová) a 259 (M. Kučerová) diváků. Online diskuze se zúčastnilo 19 osob.

Literární soutěž IluStory

Místo tradiční Knihovny snů a plánovaných workshopů a kreativních dílen zaměřených na příběhy a jejich vyprávění Knihovna AV ČR vyhlásila literární soutěž IluStory – <https://ilustory.cz>.

Pravidla soutěže byla poměrně jednoduchá: napsat povídku v maximálním rozsahu 10 000 znaků včetně mezer, podmínkou ale bylo, aby povídka byla na motivy dané soutěžní ilustrace.

Do soutěže se přihlásilo 148 autorů, z toho:

45 v kategorii do 16 let (děti),

103 v kategorii od 16 let (dospělí).

Soutěžní povídky mohli autoři zasílat od 1. 11. 2020 do 12. 12. 2020. Poté je k vyhodnocení dostala porota složená ze zástupců KNAV (M. Vecková, M. Krahulcová), AV ČR (P. Janoušek – Ústav pro českou literaturu AV ČR, J. Padevět – Academia), spisovatelů a lektorů tvůrčího psaní (R. Nekuda, M. Lukášková, L. Zibura) a dalších (storyteller J. Svoboda a multimediální umělkyně M. Kraplová).

Vyhlášení vítězů bylo stanoveno na 2. 2. 2021.

Po uzávěrce soutěže KNAV zveřejnila rozsáhlý text, který všechny zájemce podrobně seznámil se skutečným obsahem soutěžní ilustrace i s Ovidiovými Proměnami. Věnoval se též přesahům Proměn do ostatních druhů umění a atraktivně představil ukázky možností a metod knihovědné „detektivní práce“.

Kučerová, Markéta. Příběh motivu literární soutěže IluStory 2020. In: *IluStory.cz* [online].

Knihovna AV ČR, v. v. i., 12. 12. 2020. Dostupné z: <https://ilustory.cz/aktaion>

Noc vědců (27. 11. 2020)

Noc vědců (www.nocvedcu.cz), které se účastní vysoké školy, výzkumné ústavy a další instituce z celé republiky, má tradičně jedno sjednocující téma. Pro rok 2020 to bylo „člověk a robot“, odkazující na sté výročí vzniku slova robot a na 130 let od narození spisovatele Karla Čapka.

Ačkoliv mnoho institucí ještě v průběhu října zvažovalo původní koncept „offline akce“, bylo jasné, že návštěvníky přímo v budově na Národní přivítáme jen stěží. Také v tomto případě jsme původně plánovaný program (Roboakademii s výukovými roboty) museli opustit a vydat se novým směrem.

V rámci Noci vědců KNAV nabídla:

Roboti na digitální stopě

Mgr. Jakub Skoček, Knihovna AV ČR

Přednáška se zaměřila na roboty, kteří dnes mají na svědomí až 40 % veškerých aktivit na internetu. Kromě pomoci při vyhledávání informací, správě webových stránek a dalších činnostech mohou ale sloužit například i ke sběru informací o uživateli, či k jejich hodnocení.

Skoček, Jakub. Roboti na digitální stopě [přednáška]. Noc vědců, 27. 11. 2020. In: *Nocvedcu.cz, YouTube* [online].

Dostupné z: <https://youtu.be/rEkvGChPMV4>

Roboti v science-fiction

PhDr. Antonín Kudláč, Ph.D., Filozofická fakulta Univerzity Pardubice

Přednáška seznámila sledující s postavou robota v literárním žánru science fiction v chronologickém záběru od vzniku tohoto žánru až po současnost.

Kudláč, Antonín. Roboti v science-fiction [přednáška]. Noc vědců, 27. 11. 2020. In: *Nocvedcu.cz, YouTube* [online].

Dostupné z: <https://youtu.be/2Mgd1PjmtYI>

Debata – spisovatelé o robotech

Lucie Lukačovičová a Jan Kotouč

Spisovatelé science-fiction debatovali o tom, za co vše (ne)může Karel Čapek, o čem roboti sní a proč je čím dál těžší nakreslit čáru mezi robotem a člověkem.

Lukačovičová, L.; Kotouč, J. Spisovatelé o robotech [debata]. Noc vědců, 27. 11. 2020. In: *Nocvedcu.cz, YouTube* [online]. Dostupné z: <https://youtu.be/g9aX5FAgrAU>

Díky spolupráci s Doc Alliance Films se podařilo po dobu konání akce online zpřístupnit **dokumentární filmy** *Mechanical Love* a *Robot World*.

Přednášky k 31. 12. 2020 vidělo: 39 (J. Skoček), 17 (A. Kudláč) a 19 (L. Lukačovičová, J. Kotouč) osob.

Filmy zhlédlo 56 diváků.

Přednášky natočené jak pro Týden vědy, tak pro Noc vědců jsou nadále volně dostupné na platformě YouTube v kanálu Knihovny AV ČR a propojeně též přes webové stránky KNAV, Týdne vědy a techniky a Noci vědců. Mají obsahový potenciál umožňující budoucí využití pro vzdělávací účely. Proto budou ve vědecko-popularizační činnosti KNAV nadále využívány.

VII. EDIČNÍ ČINNOST

KNAV vydává odborný recenzovaný časopis *Knihy a dějiny* zaměřený na zveřejňování výsledků bádání v oblasti dějin české knižní kultury do poloviny 19. století. Od roku 2017 časopis vychází souběžně s tištěnou podobou také v režimu Open Access. V roce 2020 bylo realizováno několik koncepčních změn, jejichž cílem je zpřístupnit ve větší míře výsledky domácího bádání také zahraničnímu publiku. Jednou z nich je publikování jedné klíčové studie nejen v české, ale také v anglické jazykové verzi. Časopis je evidován v databázích ERIH+ a CEJSH.

<https://knihyadejiny.cz>

Ve spolupráci s Masarykovým ústavem a Archivem AV ČR vydala KNAV v nakladatelství Academia kolektivní monografii: Hradilová, Marta (ed.) – Jelínková, Andrea (ed.) – Veselá, Lenka (ed.) *Paralelní existence. Rukopisy a tisky v českých zemích raného novověku*. Praha: Academia: Praha: Masarykův ústav a Archiv AV ČR: Praha: Knihovna AV ČR, 2020. 357 s. Knižní kultura, 2. ISBN 978-80-200-3128-0; ISBN 978-80-88304-25-8; ISBN 978-80-86675-33-6.

Pracoviště vydává online časopis *INFORMACE*, který se zaměřuje na odborné činnosti KNAV. Je určen zejména knihovnám ústavů AV ČR a dalším uživatelům.

<https://knav.cz/informace>





VIII. ČLENSTVÍ V ODBORNÝCH ORGANIZACÍCH

Členství KNAV v tuzemských organizacích

SKIP – Svaz knihovníků a informačních pracovníků ČR

SDRUK – Sdružení knihoven ČR

Členství KNAV v mezinárodních organizacích

Gesellschaft für Buchforschung in Österreich – Společnost pro knihovědu v Rakousku si klade za cíl podporovat a koordinovat výzkum dějin knižní kultury v Rakousku.

IFLA – International Federation of Library Associations and Institutions

IGELU – International Group of Ex Libris Users

LIBER – Ligue des bibliothèques européennes de recherche

SUAleph – sdružení institucí z České a Slovenské republiky, které jsou uživateli produktů firmy Ex Libris

CASLIN – Czech and Slovak Library Information Network

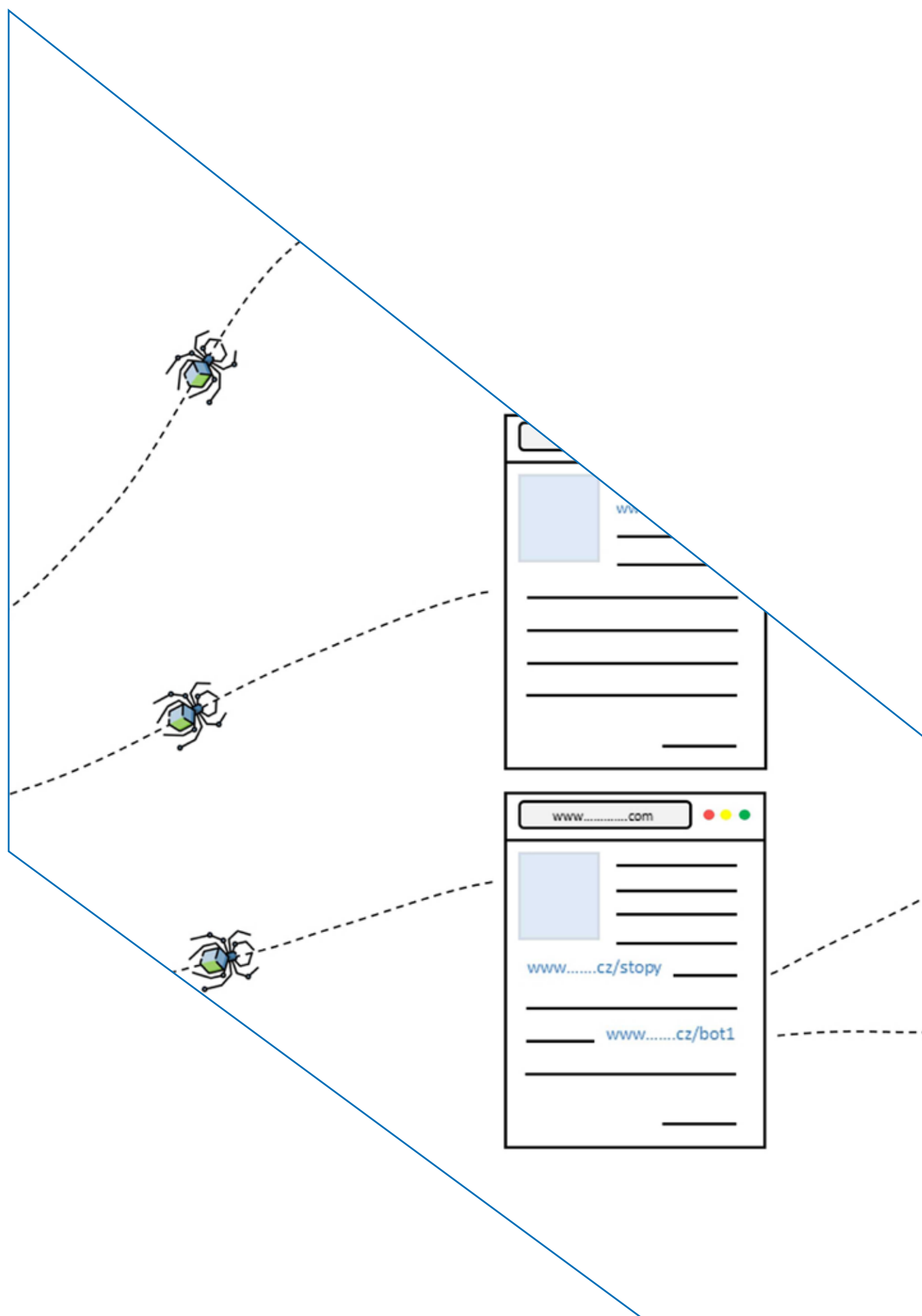
ELAG – European Library Automation Group

Mezinárodní aktivity a spolupráce

KNAV je partnerem projektu Europeana prostřednictvím Europeana Network a od roku 2019 plní roli akreditovaného agregátora pro novodobé dokumenty (od roku 1801 po současnost), přičemž je členem Europeana Aggregators Forum.

KNAV je partnerem projektu EOD (eBooks on Demand), který na požádání zajišťuje placenou digitalizaci dokumentů starších sto let.

KNAV je zapojena do výzkumné infrastruktury LINDAT/CLARIAH-CZ (<https://lindat.cz>) podporované Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky (projekt č. LM2018101). Prostřednictvím LINDAT/CLARIAH-CZ je KNAV zapojena do evropské infrastruktury pro digital humanities DARIAH ERIC (<https://www.dariah.eu/>).





IX. EKONOMICKÉ UKAZATELE, STATISTIKY

KNAV je financována ze státního rozpočtu prostřednictvím zřizovatele, dále z grantů od různých poskytovatelů (zejména MK ČR a MŠMT). Vlastní činností získává výnosy z uživatelských poplatků, rešeršních, reprografických a knihařských služeb pro uživatele a ústavy AV ČR. Do této kategorie rovněž spadají výnosy za správu databází a za externí zakázky Digitalizačního centra.

1. ROZPOČET

Náklady a výnosy KNAV se v průběhu roku 2020 vyvíjely v závislosti na přidělu prostředků ze státního rozpočtu od zřizovatele, získání grantů zejména na výzkum a vývoj od poskytovatelů mimo AV ČR a prostředků získaných vlastní činností. Výsledek hospodaření KNAV za rok 2020 je uveden v následujícím přehledu (v Kč):

Náklady celkem	112 319 859
z toho vybrané významné položky:	
Spotřeba materiálu, PHM, DHM	2 615 054
Spotřeba energií a ost. neskl. dodávek	1 657 291
Služby (bez inf. zdrojů)	15 352 355
Informační zdroje	15 363 243
Osobní náklady	64 167 601
Výnosy celkem	113 259 240
z toho vybrané významné položky:	
Tržby za vlastní výkony (služby, zboží)	2 840 959
Provozní dotace od zřizovatele	58 970 443
Dotace od zřizovatele na nákup informačních zdrojů	15 320 000
Dotace od zřizovatele – Strategie AV21	788 500
Účelové prostředky (MK, MŠMT, EU)	24 033 117
Výsledek hospodaření	939 381

2. HODNOCENÍ NÁKLADŮ

Z hlediska struktury nákladů představovaly hlavní položku osobní náklady. Jejich výše vzrostla oproti předchozímu účetnímu období kvůli navýšení mzdových tarifů o dva tisíce korun od ledna 2020 a novým projektům, které KNAV získala. Neméně významnými jsou položky nákladů na podporu informačních zdrojů, jejíž součástí jsou nákup knih a časopisů a zajištění přístupů do elektronických informačních zdrojů (EIZ) a služeb. Struktura nákladů byla v roce 2020 poznamenána pandemií covid-19, jejímž vlivem došlo oproti plánovanému rozpočtu k značnému poklesu nákladů na služební cesty a pohonné hmoty a naopak k nárůstu u položek materiálů, drobného majetku a IT vybavení.

Přehled nákladů KNAV na nákup literatury a EIZ (vč. poplatků za využívání) financovaných z dotace AV ČR poskytuje následující tabulka (v Kč):

Položka	Náklad
Tištěné monografie české	254 159
Tištěné monografie zahraniční	853 027
E-knihy zahraniční	1 671 753
Časopisy české	116 506
Časopisy zahraniční	138 980
Elektron. inf. zdroje – databáze	12 304 818
Restaurátorské práce	24 000
Celkem	15 363 243

V roce 2020 zajišťovala KNAV přístupy do elektronických databází a informačních zdrojů pro uživatele AV ČR v celkové hodnotě **27 792 tis. Kč**. Některé EIZ byly spolufinancovány z OP VVV (CzechELib), MK ČR, nebo přímo konkrétními pracovišti AV ČR.

KNAV získala v roce 2020 knižní dary v hodnotě 256 tis. Kč.

3. HODNOCENÍ VÝNOSŮ

Hlavním zdrojem výnosů, které tvoří 87,51 %, jsou dotace ze státního rozpočtu na podporu výzkumných organizací a zajištění jejich činnosti poskytované prostřednictvím zřizovatele a dále granty poskytované subjekty mimo AV ČR. Menší měrou se na výnosech podílely tržby za vlastní výkony, úroky a kurzové zisky.

Financování projektů

Poskytovatel	Program	Částka v Kč
MK ČR	VISK	1 486 000
MK ČR	NAKI II	14 448 286
MŠMT ČR	INTER-EXCELLENCE	5 325 000
MŠMT ČR	OP VVV	2 304 440
Creative Europe	Culture	469 391
AV ČR	Strategie AV 21	788 500
Celkem		24 821 617

4. INVESTICE

V roce 2020 disponovala KNAV investičními finančními prostředky ve výši 5 931 tis. Kč, z nichž 4 028 tis. Kč činila dotace od zřizovatele a 1 903 tis. Kč získala KNAV z OP VVV.

Finanční prostředky byly využity především na nákup HW vybavení serveroven, realizaci 1. etapy modernizace elektronické požární signalizace v Jenštejně a nákup nového ekonomicko-informačního systému, jehož implementace bude pokračovat v roce 2021. Dále byly pořízeny další potřebné přístroje a zařízení.

5. INFORMACE O OPATŘENÍCH K ODSTRANĚNÍ NEDOSTATKŮ V HOSPODAŘENÍ

Hospodaření KNAV je každoročně podrobena finančnímu auditu. Výrok auditora k hospodaření za rok 2019 byl bez výhrad, proto nebylo v roce 2020 nutné přijímat opatření k odstranění nedostatků.

KNIHY A DĚJINY



ROČNÍK 27 / 1–22
KNIHOVNA AV

X. PŘEDPOKLÁDANÝ VÝVOJ ČINNOSTI PRACOVISTĚ

Předpokládaný vývoj pracoviště se bude odvíjet v souladu se Strategií rozvoje pracoviště v období 2018–2022 schválenou v červnu 2018. Strategické cíle KNAV pro nadcházející období – kromě zajištění trvalého rozvoje a udržitelnosti a napojení na národní i mezinárodní sítě – lze shrnout do několika tematických okruhů, které tvoří vzájemně provázaný celek udržující postavení KNAV mezi předními českými knihovnami i výraznou viditelnost v mezinárodním měřítku.

Knihovědný výzkum a historický fond

V návaznosti na dosavadní činnost a současný výzkumný záměr bude pokračovat základní i aplikovaný výzkum v oblasti dějin české knižní kultury. KNAV bude pokračovat v systematické heuristice pramenů a bibliografickém zpracování pramenů i odborné literatury vztahující se k přehledu cizojazyčné bohemikální produkce českých, moravských i zahraničních tiskáren v 15.–18. století a v jejím zpřístupňování. V roce 2021 bude KNAV realizovat přechod na nový knihovní systém, a to včetně převodu záznamů. Stabilní péči je také nutné věnovat nově vzniklé infrastruktuře Knihověda.cz. Základní výzkum knižní kultury se bude nadále věnovat vybraným okruhům z oblasti dějin české knižní kultury (knižní ilustrace, výzkum hebrejského knihtisku na Moravě, Tiskárny Jednoty bratrské, švédská knižní kořist z českých zemí 1646–1648). Předpokládá se další zapojení do programu Strategie AV21 v programu Paměť v digitálním věku. V oblasti správy historického knižního fondu bude pozornost KNAV věnována především podmínkám pro uložení vzácných tisků a restaurování poškozených exemplářů. Fond bude nadále výběrově digitalizován a s podrobnými metadaty zpřístupňován prostřednictvím Digitální knihovny AV ČR. KNAV se také zaměří na různé formy širší popularizace svého historického fondu a odborné práce s ním.

KNAV bude pokračovat ve vydávání recenzovaného periodika *Knihy a dějiny* a bude usilovat o jeho přijetí do databáze SCOPUS.

Provozování informačních systémů

KNAV bude zabezpečovat provozování a rozvoj informační infrastruktury založené na virtualizaci nezbytné pro chod klíčových informačních systémů a služeb poskytovaných ústavům AV ČR a uživatelům KNAV. Současně bude s pomocí institucionálního a účelového financování pracovat také na průběžném rozvoji provozovaných klíčových informačních systémů, databází, repozitářů a digitálních knihoven, mezi něž patří zejména Repozitář ASEP, knihovní informační systém Aleph, Digitální knihovna AV ČR a Česká digitální knihovna.

V roce 2021 je připravována úprava uživatelského prostředí a rozšíření funkčnosti nadstavby Analytika ASEP. V blízké budoucnosti se také počítá s větším využitím datového repozitáře, který je připraven, ale není dosud prakticky příliš využíván.

KNAV sleduje vývoj v oblasti knihovních systémů, komerčních i otevřených. V případě nalezení knihovního systému, který by lépe splňoval naše požadavky a zároveň požadavky ústavních knihoven na funkcionalitu, jsme otevřeni novým možnostem a zvážili bychom přechod na nový systém.

Provozované digitální knihovny budou společně se souvisejícími softwarovými řešeními Kramerius, ProArc a ARCLib rozvíjeny díky financování projektů z programu MK ČR NAKI a díky podpoře národních infrastruktur ze strany MŠMT, mezi které se Knihovna AV ČR díky účasti v konsorciu pro digitální humanitní vědy LINDAT/CLARIAH-CZ od roku 2019 dostává. Mezi významné cíle patří konsolidace a rozšíření České digitální knihovny o další digitální knihovny provozované v České republice a zároveň zajištění přenosu všech typů dokumentů do evropské digitální knihovny Europeana, kde Česká digitální knihovna plní roli národního agregátora pro novodobé dokumenty.

Rozvoj Digitální knihovny AV ČR bude zaměřen na postupné rozšiřování o další digitální díla i vylepšování stávajícího obsahu (obrazů i metadat). Ve spolupráci s Národní knihovnou ČR a Moravskou zemskou knihovnou v Brně bude projednáván také další rozvoj zastřešující České digitální knihovny, a to jak s ohledem na plné zapojení pokud možno všech digitálních knihoven v České republice, tak i na řešení přístupu ke chráněným dokumentům (DNNT, osiřelá díla, jednání s vlastníky práv...). Při vývoji budou využity výsledky projektu NAKI RightLib, jehož realizace končí v roce 2022.

Digitalizace v KNAV se bude nadále zaměřovat zejména na produkci ústavů AV ČR a jejich předchůdců. V rámci prací je potřeba zajistit zejména komplekaci metadat, a to včetně jejich částí potřebných pro vygenerování archivních balíčků. Po dokončení vývoje systému pro dlouhodobou archivaci ARCLib a jeho zprovoznění v KNAV bude v roce 2021 zahájen masivní import dat veškeré dosavadní produkce Digitalizačního centra. S tím souvisí i průběžná kompletace a export archivních balíčků ze systému ProArc. Praxe při ostrém nasazení na větší množství dat prokáže mimo jiné i průchodnost celého workflow až do archivační fáze. Musíme být také připraveni na případnou potřebu úprav archivačního systému ARCLib, která může při větším zatížení nového řešení vyvstat.

Digital humanities a Open Science

KNAV se zaměří na oblast digital humanities a bude spolupracovat s humanitními vědci na přípravě a provozování nástrojů pro vytěžování obsahu digitálních knihoven. K tomuto účelu bude v projektu KNAV DL4DH – Digital Libraries for Digital Humanities podpořeného z programu NAKI vyvíjeno, společně s Národní knihovnou, Moravskou zemskou knihovnou a humanitně orientovanými vědeckými pracovníky, nadstavbové rozhraní nad systémem Kramerius umožňující vytěžování dat pro účely vědeckého výzkumu. Bude rozvíjena činnost KNAV v rámci velkých výzkumných infrastruktur LINDAT/CLARIAH-CZ a DARIAH ERIC, kde budeme po roce 2022 usilovat o účelovou podporu pro další období.

V rámci zapojení do evropských infrastrukturních projektů je kladen důraz na oblast otevřeného přístupu k vědeckým publikacím a obecně na Open Science. V tomto směru budeme nadále sledovat aktivity na národní i mezinárodní úrovni především v souvislosti s Národní politikou otevřeného přístupu k vědeckým informacím a současně také s ohledem na celoevropskou aktivitu EOSC (European Open Science Cloud) intenzivně podporovanou Evropskou komisí. Počítáme s aktivním zapojením do pracovních skupin existujících v této oblasti na různých úrovních (knihovny, AV ČR, MŠMT, příp. další). A budeme usilovat o podporu na rozšíření týmu KNAV pro tuto oblast, zejména s ohledem na nakládání s vědeckými daty.

Služby uživatelům

Mimo jiné, i v souvislosti s pandemií koronaviru, se KNAV bude zaměřovat na posilování služeb v online prostředí. V roce 2021 je naplánováno v ČR spuštění tzv. bankovní identity, která bude alternativou k elektronickým službám napojeným na eObčanku, kterou ale stát nehodlá poskytnout jiným subjektům než službám státní správy. Bankovní identita přinese občanům možnost prokázat svoji identitu elektronicky na dálku a získat tak přístup ke službám, které byly dosud vázány na osobní předložení dokladu totožnosti. Tuto službu plánujeme co nejdříve implementovat a usnadnit stávající formu vzdálené registrace.

KNAV plánuje plné využití potenciálu RFID, ideálně všechny služby poskytované ve studovně s nutností přihlášení uživatelským jménem a heslem převést na autentizaci jen prostřednictvím přiložení čtenářské karty. Současně připravuje přechod na samoobslužné šatny s využitím technologie RFID a posílení služby správy studovny, která bude poskytovat informační a poradenské služby přítomným uživatelům v prostorách studovny.

Je připravován projekt pro přebudování servisní části studovny, jehož součástí bude přesunutí všech personálem zajišťovaných služeb na jedno místo, bezbariérový přístup do studovny pro handicapované uživatele a také získání lepšího zázemí pro zaměstnance včetně odhlučněného prostoru pro porady a konzultační činnost za provozu knihovny.

Spolupráce

Při přípravě a řešení výzkumných projektů, zejména z hlediska zabezpečení informační a technologické infrastruktury, bude KNAV aktivním partnerem ústavů AV ČR. V rámci mezinárodní spolupráce se KNAV bude orientovat zejména na zavedené evropské platformy Europeana, DARIAH a EOD, a to především v rámci projektů LINDAH/CLARIAH-CZ a EODOPEN. Zároveň KNAV počítá s aktivní účastí na oborových zahraničních konferencích za účelem výměny poznatků a navázání nových kontaktů pro možnou spolupráci.

KNAV se bude aktivně podílet na realizaci Koncepce rozvoje knihoven České republiky na léta 2021–2027. Bude přispívat k rozvoji Centrálního portálu českých knihoven – Knihovny.cz a účastnit se dalších odborných knihovnických akcí.

Depozitář a péče o fondy

V souvislosti se správou klasických informačních zdrojů v tištěné formě je důležitá funkce depozitáře v Jenštejně, který pojme 36 850 běžných metrů knižního fondu. Kromě KNAV ho využívají ústavy AV ČR i některé další knihovny, přičemž stávající kapacita depozitáře se již naplnila. KNAV bude usilovat o zahájení první etapy dalšího rozvoje areálu výstavbou nového depozitáře, kde bude zčásti vytvořen úložný prostor pro ukládání historického fondu.

XI. DALŠÍ INFORMACE

1. ZMĚNY ZŘIZOVACÍ LISTINY

Dodatkem č. 3 ze dne 20. července 2020 byla změněna zřizovací listina KNAV.

Změnou došlo k rozšíření časového vymezení realizovaného základního výzkumu v oblasti dějin českého knihtisku a knihoven a zpracovávané národní retrospektivní bibliografie cizojazyčných bohemikálních tisků, nápravě terminologie a vypuštění některých původně obsažených činností, které již nejsou relevantní. Zároveň došlo k úpravě stylizace některých vět.

2. HODNOCENÍ DALŠÍ A JINÉ ČINNOSTI

KNAV nevykonává žádnou další ani jinou činnost (§ 21 odst. 2 zákona č. 341/2005 Sb.).

3. AKTIVITY V OBLASTI ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

V oblasti ochrany životního prostředí je trvale věnována pozornost třídění odpadů a ekologické likvidaci vyřazeného majetku, resp. odvozu druhotných surovin do specializovaných firem. Veškerá používaná technika je pravidelně kontrolována a ošetřována dle technologických postupů výrobců s cílem minimalizovat exhalace a zdravotní rizika. Průběžně probíhá obměna používané techniky za novější modely s nižší energetickou náročností, které méně zatěžují životní prostředí exhalacemi a hlukem.

4. AKTIVITY V OBLASTI PRACOVNĚPRÁVNÍCH VZTAHŮ

V oblasti pracovněprávních vztahů je stálá pozornost věnována pracovním podmínkám zaměstnanců, zvyšování jejich kvalifikace umožněním účasti na jazykových a vzdělávacích kurzech, odborných seminářích, vysokoškolském a postgraduálním studiu. V roce 2020 studovali v doktorandském studiu čtyři zaměstnanci.

Zaměstnancům je poskytována preventivní lékařská péče u smluvního lékaře a příspěvky na penzijní připojištění. Dále jsou ze sociálního fondu poskytovány bezúročné půjčky, příspěvek na sport a dary u příležitosti životních jubileí.

5. POSKYTOVÁNÍ INFORMACÍ PODLE ZÁKONA Č. 106/1999 Sb., O SVOBODNÉM PŘÍSTUPU K INFORMACÍM

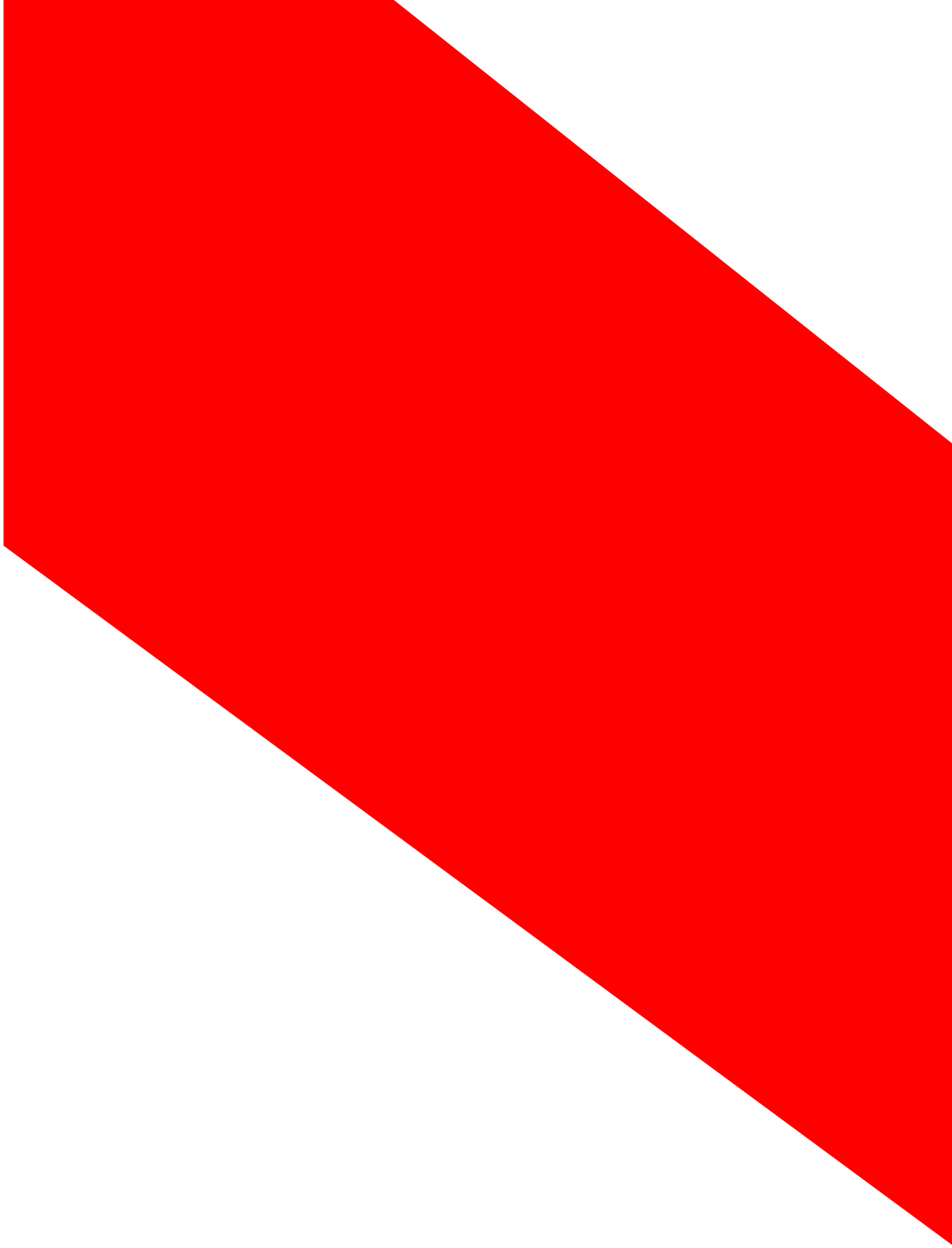
V souladu s ustanovením §18 zákona č. 106/1999 Sb. o svobodném přístupu k informacím (dále jen zákon), vydává Knihovna Akademie věd ČR, v. v. i., tuto výroční zprávu:

Období od 1. 1. 2020 do 31. 12. 2020

- a) Počet podaných žádostí o informace: **žádná**
- b) Počet vydaných rozhodnutí o odmítnutí žádosti: **žádné**
- c) Počet podaných odvolání proti rozhodnutí: **žádné**
- d) Opis podstatných částí každého rozsudku soudu: **žádný rozsudek nebyl vynesen**
- e) Počet stížností podaných podle § 16a: **žádná stížnost nebyla podána**
- f) Další informace vztahující se k uplatňování zákona: **žádné**

Běžné informace jsou dotazujícím poskytovány prostřednictvím telefonu, internetu a osobně. Tyto žádosti nejsou evidovány ani zpoplatňovány.







XII. PŘÍLOHY

1. ZÁKLADNÍ STATISTICKÉ ÚDAJE ZA ROK 2020

a) Knihovna AV ČR

Poskytované služby

Aktivní uživatelé	Noví uživatelé	Návštěvnost studovny celkem	Návštěvnost počítačové studovny	Návštěvnost: registrovaní uživatelé	Návštěvnost: jednodenní vstupy
6 434	2 598	13 102	1 403	11 773	1 329

Průměrná denní návštěvnost studovny	Průměrná denní návštěvnost na jednodenní vstupní lístky	Průměrná denní návštěvnost PC studovny celkem	Nájmy individuálních studoven celkem
95	10	10	62

Výpůjční služby

Výpůjčky:	Výpůjčky: absenční dokumenty	Výpůjčky: prezenční dokumenty	Vráceno	Vráceno absenční dokumenty	Prodoužení	Požadavky	Upomínky
6 499	5 285	1 214	6 714	5 500	3 519	5 347	1 135

Meziknihovní služby

Skladba požadavků MS a MMS	Celkem požadavků	Kladně vyřízeno	Výpůjčkou	Kopíí tištěnou	Kopíí elektronickou	Stran tištěných	Stran elektronických
MMS ze zahraničí pro uživatele KNAV celkem	228	162	98	7	57 (získáno)	107	923 (získáno)
– z toho MMS ze zahraničí pro ústavy AV ČR	207	146	95	6	45 (získáno)	102	815 (získáno)
MMS z fondu KNAV pro zahraniční knihovny	66	59	26	33	0	529	0
MS z ČR pro uživatele KNAV celkem	122	110	81	29	0	548	0
MS z fondu KNAV pro knihovny v ČR celkem	1 045	878	531	182	165 (odesláno)	2 228	2 554 (odesláno)
– z toho MS z fondu KNAV pro ústavy AV ČR	208	189	138	38	13 (odesláno)	503	564 (odesláno)

Digitalizační služby

Vyřízených objednávek	eBooks on Demand Stran celkem	Vloženo obálek	Obalkyknih.cz Vloženo stran obsahů	Zpracováno titulů
7	1 838	405	876	444

Rešeršní a referenční služby

Rešerše	Rešeršní a referenční služby a ptejte se knihovny.cz	Dotazy ve studovně	Exkurze Česky	Anglicky	Provedeno lidí
1	45	463	1	1	4

Fond

	2019	2020
celkový počet knihovních jednotek	1 298 449	1 304 703

Přírůstek

	2019	2020
celkový přírůstek knihovních jednotek	6 680	6 254
přírůstek monografií	4 600	3 215
přírůstek časop. svazků	2 224	3 039
přírůstek CD/DVD	144	0

*Přírůstek po odečtení odpisů.

Přírůstek fondu

	koupí	z toho produkce ČR	z toho zahraniční produkce	výměnou	darem	povinný výtisk	jinak	celkem 2020
přírůstek celkem knih. jednotek	1 186	774	412	56	444	606	4 264	6 556
přírůstek monografií	890	512	378	0	272	429	1 746	3 337
přírůstek časop. svazků	296	262	34	56	172	177	2 518	3 219
přírůstek CD/DVD	0	0	0	0	0	0	0	0
počet odebíraných titulů časopisů	117	112	5	0	155	86	0	358

Úbytek fondu

	2019	2020
celkem odpis	1 846	302
odpis monografií	707	122
odpis svazků časopisů	995	180
odpis CD	144	0

Zaměstnanci

Rok	Fyzický počet*	Přepočtený průměrný počet	Fyzický průměrný počet	Průměrný věk (let)*
2017	91	82,90	92,10	43
2018	88	82,61	89,83	43
2019	95	84,25	91,02	43
2020	98	88,42	96,5	44

* Údaje platné k 31. 12. daného roku.

b) Knihovny pracovišť AV ČR

Personální zabezpečení

Vědní oblast	Počet pracovníků s VŠ vzděláním	Počet pracovníků se SŠ vzděláním	Ostatní pracovníci	Celkový počet pracovníků k 31. 12. 2020
I. Oblast věd o neživé přírodě	30,1	10,8	1	41,9
II. Oblast věd o živé přírodě a chemických věd	21,5	10,3	0	31,9
III. Oblast humanitních a společenských věd	97,7	57,9	2,4	159,9
AV ČR celkem	149,3	79,0	3,4	233,7

Knihovní fond a fond časopisů

Vědní oblast	Celkový počet knihovních jednotek k 31. 12. 2020	Celkový počet knihovních jednotek získaných v roce 2020	Úbytek knihovních jednotek v roce 2020	Celkový počet titulů tištěných časopisů získaných v roce 2020
I. Oblast věd o neživé přírodě	575 663	2 181	3 194	667
II. Oblast věd o živé přírodě a chemických věd	444 701	5 615	1 415	609
III. Oblast humanitních a společenských věd	2 977 892	62 717	1 422	4 701
AV ČR celkem	3 998 256	70 513	6 031	5 977

*U několika knihoven je mírný rozdíl mezi uvedeným reálným počtem jednotek a počtem, který by odpovídal jednotkám z minulého roku s přičteným letošním přírůstkem. Důvodem je proběhlá revize či náprava drobných statistických chyb z minulých let.

Uživatelé a výpůjčky

Vědní oblast	Počet registrovaných uživatelů	Počet absenčních výpůjček	Počet prezenčních výpůjček *	Celkový počet výpůjček
I. Oblast věd o neživé přírodě	2 760	10 340	1 779	12 119
II. Oblast věd o živé přírodě a chemických věd	2 348	1 577	229	1 806
III. Oblast humanitních a společenských věd	11 467	24 598	8 283	32 881
AV ČR celkem	16 575	36 515	10 291	46 806

* Řada knihoven ústavů prezenční výpůjčky nesleduje.

Meziknihovní služby

Vědní oblast	Celkový počet kladně vyřízených požadavků *	Počet zapůjčených tištěných dokumentů jiným knihovnám a z jiných knihoven	Počet poskytnutých a získaných kopií dokumentů
I. Oblast věd o neživé přírodě	2 628	526	2 058
II. Oblast věd o živé přírodě a chemických věd	5 303	260	4 382
III. Oblast humanitních a společenských věd	3 287	2 294	1 107
AV ČR celkem	11 218	3 080	7 547

* Některé knihovny neevidují MVS požadavky jednotlivě, uvádí pouze součet požadavků.

Celkové publikační výsledky

Typ publikace	rok vydání 2019		rok vydání 2020 ^{*)}	
	české	cizojazyčné	české	cizojazyčné
Knihy	186	67	127	58
Statí v knihách	372	355	207	243
Články ve věd. časopisech	733	5 293	473	4 671
Sborníky z konferencí	12	32	2	13
Příspěvky ve sbornících	160	821	63	265
Překlady		19		8
Recenze		280		199
Odborné články v denním tisku		98		119
Výzkumné zprávy		386		335

^{*)} Údaje za rok 2020 jsou neúplné, protože publikace s vročením daného roku vycházejí ještě i během roku následujícího.

Poznámka: agregované údaje pro AV ČR nejsou součtem údajů po vědních oblastech vzhledem k tomu, že na jedné práci se mohou podílet pracovníci z více ústavů. Taková práce je započítána u každého ústavu a v souhrnu jen jednou.

Publikační výsledky ve vědních oblastech

	Rok vydání 2019		1.–3. vědní oblast		Rok vydání 2020 ^{*)}		4.–6. vědní oblast		Rok vydání 2019		7.–9. vědní oblast		Rok vydání 2020 ^{*)}	
	České	Cizojaz.	České	Cizojaz.	České	Cizojaz.	České	Cizojaz.	České	Cizojaz.	České	Cizojaz.	České	Cizojaz.
Knihy	14	8	12	14	8	7	7	9	167	55	112	35		
Statí v knihách	17	53	9	21	19	145	0	81	336	157	201	142		
Články ve věd. časopisech	76	2 138	56	2 020	112	2 855	57	2 448	549	371	366	275		
Sborníky z konferencí	3	21	0	10	2	3	0	1	7	8	2	2		
Příspěvky ve sbornících	41	543	6	230	39	208	1	14	83	84	56	24		
Překlady		0		0		0		0		19		8		
Recenze		4		2		1		2		275		195		
Odborné články v denním tisku		1		5		37		26		60		88		
Výzkumné zprávy		149		128		29		1		178		185		

^{*)} Údaje za rok 2020 jsou neúplné, protože publikace s vročením daného roku vycházejí ještě i během roku následujícího.



22HLAV
audit&consult

MSI Global Alliance
Independent Member Firm

ZPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDITORA

o ověření účetní závěrky sestavené k 31.12.2020

v organizaci

Knihovna AV ČR, v.v.i.

Praha, 1. dubna 2021

22HLAV s.r.o., IČ 64052907, Spisová značka C 10016 vedená u KS v UL, evidenční č. KAČR 277, osvědčení KDPČR
sídlo: Všebořická 82/2, 40001 Ústí nad Labem, pobočka: Doudlebská 1699/5, 14000 Praha 4
Tel.: +420 474745134, +420 230 234 554, E-mail: info@22hlav.cz, Web: <http://www.22hlav.cz>



22HLAV
audit & consult

MSI Global Alliance
Independent Member Firm

ÚVODNÍ ÚDAJE

Subjekt, u něhož bylo provedeno ověření

Organizace: Knihovna AV ČR, v.v.i.
Adresa: Národní 1009/3, 115 22 Praha 1
IČ: 679 85 971
Předmět činnosti:

- výzkum v oblasti vědeckých informací a knihovně a poskytování služeb specializované knihovny podle zákona č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon).

Příjemce zprávy

zřizovatel

Předmět ověřování

účetní závěrka sestavená k 31.12.2020 za účetní období 1.1.2020 – 31.12.2020

Termín provedení auditu

průběžný: 16.10.2020 – 6.11.2020
finální: 19.3.2021 – 1.4.2021

Ověření provedl a zprávu auditora zpracoval

22HLAV s.r.o.
Všebořická 82/2, Ústí nad Labem
evidenční č. KAČR 277
člen mezinárodní asociace nezávislých profesionálních firem
MSI Global Alliance, Legal & Accounting Firms

odpovědný auditor: Ing. Kamila Neradová, evidenční č. KAČR 2091



ZPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDITORA

určena zřizovateli organizace Knihovna AV ČR, v.v.i.

Zpráva o ověření účetní závěrky

Výrok auditora

Provedli jsme audit přiložené účetní závěrky organizace Knihovna AV ČR, v.v.i. (dále také „Organizace“) sestavené na základě českých účetních předpisů, která se skládá z rozvahy k 31.12.2020, výkazu zisku a ztráty za rok končící 31.12.2020 a přílohy této účetní závěrky, která obsahuje popis použitých podstatných účetních metod a další vysvětlující informace. Údaje o Organizaci jsou uvedeny v bodě I. přílohy této účetní závěrky.

Podle našeho názoru účetní závěrka **podává věrný a poctivý obraz aktiv a pasiv organizace Knihovna AV ČR, v.v.i. k 31.12.2020 a nákladů a výnosů a výsledku jejího hospodaření za rok končící 31.12.2020** v souladu s českými účetními předpisy.

Základ pro výrok

Audit jsme provedli v souladu se zákonem o auditorech, nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 537/2014 a standardy Komory auditorů České republiky pro audit, kterými jsou mezinárodní standardy pro audit (ISA), případně doplněné a upravené souvisejícími aplikačními doložkami. Naše odpovědnost stanovená těmito předpisy je podrobněji popsána v oddílu Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky. V souladu se zákonem o auditorech a Etickým kodexem přijatým Komorou auditorů České republiky jsme na Organizaci nezávislí a splnili jsme i další etické povinnosti vyplývající z uvedených předpisů. Domníváme se, že důkazní informace, které jsme shromáždili, poskytují dostatečný a vhodný základ pro vyjádření našeho výroku.

Ostatní informace uvedené ve výroční zprávě

Ostatními informacemi jsou v souladu s § 2 písm. b) zákona o auditorech informace uvedené ve výroční zprávě mimo účetní závěrku a naši zprávu auditora. Za ostatní informace odpovídá [statutární orgán] Organizace.

Náš výrok k účetní závěrce se k ostatním informacím nevztahuje. Přesto je však součástí našich povinností souvisejících s ověřením účetní závěrky seznámit se s ostatními informacemi a posoudit, zda ostatní informace nejsou ve významném (materiálním) nesouladu s účetní závěrkou či s našimi znalostmi o účetní jednotce získanými během ověřování účetní závěrky nebo zda se jinak tyto informace nejeví jako významně (materiálně) nesprávné. Také posuzujeme, zda ostatní informace byly ve všech významných (materiálních) ohledech vypracovány v souladu s příslušnými právními předpisy. Tímto posouzením se rozumí, zda ostatní informace splňují požadavky právních předpisů na formální náležitosti a postup vypracování ostatních informací v kontextu významnosti (materiality), tedy zda případné nedodržení uvedených požadavků by bylo způsobilo ovlivnit úsudek činěný na základě ostatních informací.

Na základě provedených postupů, do míry, již dokážeme posoudit, uvádíme, že

- ostatní informace, které popisují skutečnosti, jež jsou též předmětem zobrazení v účetní závěrce, jsou ve všech významných (materiálních) ohledech v souladu s účetní závěrkou a



- ostatní informace byly vypracovány v souladu s právními předpisy

Dále jsme povinni uvést, zda na základě poznatků a povědomí o Organizaci, k nimž jsme dospěli při provádění auditu, ostatní informace neobsahují významné (materiální) věcné nesprávnosti. **V rámci uvedených postupů jsme v obdržených ostatních informacích žádné významné (materiální) věcné nesprávnosti nezjistili.**

Odpovědnost ředitele a dozorčí rady Organizace za účetní závěrku

Ředitel Organizace odpovídá za sestavení účetní závěrky podávající věrný a poctivý obraz v souladu s českými účetními předpisy, a za takový vnitřní kontrolní systém, který považuje za nezbytný pro sestavení účetní závěrky tak, aby neobsahovala významné (materiální) nesprávnosti způsobené podvodem nebo chybou.

Při sestavování účetní závěrky je ředitel Organizace povinen posoudit, zda je Organizace schopna nepřetržitě trvat, a pokud je to relevantní, popsat v příloze účetní závěrky záležitosti týkající se jejího nepřetržitého trvání a použití předpokladu nepřetržitého trvání při sestavení účetní závěrky, s výjimkou případů, kdy ředitel plánuje zrušení Organizace nebo ukončení její činnosti, respektive kdy nemá jinou reálnou možnost než tak učinit.

Za dohled nad procesem účetního výkaznictví v Organizaci odpovídá dozorčí rada.

Odpovědnost auditora za audit účetní závěrky

Naším cílem je získat přiměřenou jistotu, že účetní závěrka jako celek neobsahuje významnou (materiální) nesprávnost způsobenou podvodem nebo chybou a vydat zprávu auditora obsahující náš výrok. Přiměřená míra jistoty je velká míra jistoty, nicméně není zárukou, že audit provedený v souladu s výše uvedenými předpisy ve všech případech v účetní závěrce odhalí případnou existující významnou (materiální) nesprávnost. Nesprávnosti mohou vznikat v důsledku podvodů nebo chyb a považují se za významné (materiální), pokud lze reálně předpokládat, že by jednotlivě nebo v souhrnu mohly ovlivnit ekonomická rozhodnutí, která uživatelé účetní závěrky na jejím základě přijmou.

Při provádění auditu v souladu s výše uvedenými předpisy je naší povinností uplatňovat během celého auditu odborný úsudek a zachovávat profesní skepticismus. Dále je naší povinností:

- Identifikovat a vyhodnotit rizika významné (materiální) nesprávnosti účetní závěrky způsobené podvodem nebo chybou, navrhnout a provést auditorské postupy reagující na tato rizika a získat dostatečné a vhodné důkazní informace, abychom na jejich základě mohli vyjádřit výrok. Riziko, že neodhalíme významnou (materiální) nesprávnost, k níž došlo v důsledku podvodu, je větší než riziko neodhalení významné (materiální) nesprávnosti způsobené chybou, protože součástí podvodu mohou být tajné dohody (koluze), falšování, úmyslná opomenutí, nepravdivá prohlášení nebo obcházení vnitřních kontrol ředitelem.
- Seznámit se s vnitřním kontrolním systémem Organizace relevantním pro audit v takovém rozsahu, abychom mohli navrhnout auditorské postupy vhodné s ohledem na dané okolnosti, nikoli abychom mohli vyjádřit názor na účinnost jejího vnitřního kontrolního systému.
- Posoudit vhodnost použitých účetních pravidel, přiměřenost provedených účetních odhadů a informace, které v této souvislosti ředitel Organizace uvedl v příloze účetní závěrky.
- Posoudit vhodnost použití předpokladu nepřetržitého trvání při sestavení účetní závěrky ředitelem a to, zda s ohledem na shromážděné důkazní informace existuje významná (materiální) nejistota vyplývající z událostí nebo podmínek, které mohou významně zpochybnit schopnost Organizace nepřetržitě trvat. Jestliže dojdeme k závěru, že taková významná (materiální) nejistota existuje, je naší povinností upozornit v naší zprávě na



22HLAV
audit & consult

MSI Global Alliance
Independent Member Firm

informace uvedené v této souvislosti v příloze účetní závěrky, a pokud tyto informace nejsou dostatečné, vyjádřit modifikovaný výrok. Naše závěry týkající se schopnosti Organizace nepřetržitě trvat vycházejí z důkazních informací, které jsme získali do data naší zprávy. Nicméně budoucí události nebo podmínky mohou vést k tomu, že Organizace ztratí schopnost nepřetržitě trvat.

- Vyhodnotit celkovou prezentaci, členění a obsah účetní závěrky, včetně přílohy, a dále to, zda účetní závěrka zobrazuje podkladové transakce a události způsobem, který vede k věrnému zobrazení.

Naší povinností je informovat ředitele a dozorčí radu mimo jiné o plánovaném rozsahu a načasování auditu a o významných zjištěních, která jsme v jeho průběhu učinili, včetně zjištěných významných nedostatků ve vnitřním kontrolním systému.

22HLAV s.r.o.
člen mezinárodní asociace nezávislých profesionálních firem
MSI Global Alliance, Legal & Accounting Firms
Všebořická 82/2, 400 01 Ústí nad Labem
oprávnění KAČR č. 277

V Praze, dne 1. dubna 2021



Ing.
Kamila
Neradová
Ing. Kamila Neradová
oprávnění KAČR č. 2091

Digitally signed by Ing. Kamila Neradová
DN: cn=Ing. Kamila Neradová, o=22HLAV s.r.o., ou=22HLAV s.r.o., ou=Ing. Kamila Neradová, email=Kamila.Neradova@22hlav.cz, c=CZ
Reason: I am the author of this document
Creation: 2021.04.01 07:30:00
Page: 2021.04.01 07:30:00
Print Reason: Version: 0.7.1



22HLAV
audit&consult

MSI Global Alliance
Independent Member Firm

Nedílnou součástí této zprávy jsou následující přílohy:

1. Rozvaha k 31.12.2020
2. Výkaz zisku a ztráty za období 1.1.2020 – 31.12.2020
3. Příloha v účetní závěrce za období 1.1.2020 – 31.12.2020

Rozvaha

Sestaveno k 31.12.2020

(v tis. Kč, s přesností na celá čísla)

Zpracováno v souladu s
vyhláškou č. 504/2002 Sb.
ve znění pozdějších předpisů

IČO
67985971

Položka		Číslo řádku	Stav	
Číslo	Název		k 01.01.2020	k 31.12.2020
A	A.Dlouhodobý majetek celkem	001	159 866	155 082
A.I	I.Dlouhodobý nehmotný majetek celkem	002	11 307	12 077
A.I.2	2.Softwar	004	11 197	11 087
A.I.4	4.Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	006	17	17
A.I.6	6.Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	008	93	974
A.II	II.Dlouhodobý hmotný majetek celkem	010	256 305	260 492
A.II.1	1.Pozemky	011	140	149
A.II.3	3.Stavby	013	160 616	160 724
A.II.4	4.Hmotné movité věci a jejich soubory	014	92 021	96 346
A.II.7	7.Drobný dlouhodobý hmotný majetek	017	2 130	1 984
A.II.9	9.Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	019	1 397	1 289
A.IV	IV.Oprávk k dlouhodobému majetku celkem	028	-107 746	-117 487
A.IV.2	2.Oprávk k softwaru	030	-9 997	-10 204
A.IV.4	4.Oprávk k DDNM	032	-17	-17
A.IV.6	6.Oprávk ke stavbám	034	-37 853	-41 232
A.IV.7	7.Oprávk k sam. movitým věcem a souborům hm. mov. věcí	035	-57 749	-64 050
A.IV.10	10.Oprávk k DDHM	038	-2 130	-1 984
B	B.Krátkodobý majetek celkem	040	30 999	35 934
B.I	I.Zásoby celkem	041	111	97
B.I.1	1.Materiál na skladě	042	111	97
B.II	II.Pohledávky celkem	051	1 900	4 680
B.II.1	1.Odběratelé	052	18	185
B.II.4	4.Poskytnuté provozní zálohy	055	554	1 816
B.II.5	5.Ostatní pohledávky	056	8	8
B.II.6	6.Pohledávky za zaměstnanci	057	73	67
B.II.7	7.Pohledávky za institucemi SZ a VZP	058	17	
B.II.17	17.Jiné pohledávky	068	111	93
B.II.18	18.Dohadné účty aktivní	069	1 119	2 511
B.III	III.Krátkodobý finanční majetek celkem	071	27 781	30 316
B.III.1	1.Peněžní prostředky v pokladně	072	54	70
B.III.2	2.Ceniny	073	3	2
B.III.3	3.Peněžní prostředky na účtech	074	27 724	30 244
B.IV	IV.Jiná aktiva celkem	079	1 208	842
B.IV.1	1.Náklady příštích období	080	1 208	842
	AKTIVA CELKEM	082	190 865	191 016



Knihovna AV ČR, v. v. ě., Národní 1009/3, 110 00 PRAHA, Česká republika

Rozvaha

Číslo
67985971

Sestaveno k 31.12.2020
(v tis. Kč, s přesností na celá čísla)

Zpracováno v souladu s
vyhláškou č. 504/2002 Sb.
ve znění pozdějších předpisů

Položka		Číslo řádku	Stav	
Číslo	Název		k 01.01.2020	k 31.12.2020
A	A.Vlastní zdroje celkem	083	178 206	176 013
A.I	I.Jmění celkem	084	177 452	175 074
A.I.1	1.Vlastní jmění	085	159 866	155 082
A.I.2	2.Fondy	086	17 586	19 992
A.II	II.Výsledek hospodaření celkem	088	753	939
A.II.1	1.Účet výsledku hospodaření	089		939
A.II.2	2.Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	090	753	
B	B.Cizí zdroje celkem	092	12 659	15 003
B.III	III.Krátkodobé závazky celkem	103	12 647	14 990
B.III.1	1.Dodavatelé	104	1 792	737
B.III.3	3.Přijaté zálohy	106	25	42
B.III.5	5.Zaměstnanci	108	4 707	4 773
B.III.6	6.Ostatní závazky vůči zaměstnancům	109	17	
B.III.7	7.Závazky k institucím SZ a VZP	110	2 692	2 657
B.III.9	9.Ostatní přímé daně	112	1 090	1 071
B.III.10	10.Daň z přidané hodnoty	113	78	77
B.III.12	12.Závazky ze vztahu k SR	115	192	86
B.III.17	17.Jiné závazky	120	1 286	3 560
B.III.22	22.Dohadné účty pasívní	125	769	1 987
B.IV	IV.Jiná pasíva celkem	127	12	13
B.IV.1	1.Výdaje příštích období	128	12	13
B.IV.2	2.Výnosy příštích období	129	0	
	PASIVA CELKEM	130	190 865	191 016

Razítko :	Odpovědná osoba (statutární zástupce) : Ing. Magdaléna Vecková Podpis odpovědné osoby : Ing. Magdaléna Vecková Právní forma účetní jednotky : Veřejná výzkumná instituce Kontrolní kód :	Osoba odpovědná za sestavení : Lenka Kýhosová Podpis osoby odpovědné za sestavení : Předmět podnikání : Okamžik sestavení : 31. 03. 2021
------------------	--	--



Výkaz zisku a ztráty

Od 01.01.2020 do 31.12.2020
(v tis. Kč, s přesností na celá čísla)Zpracováno v souladu s
vyhláškou č. 504/2002 Sb.
ve znění pozdějších předpisů

IČO
67985971

Číslo	Položka	Číslo řádku	Činnost		
			Hlavní	Hospodářská	Celkem
A	A. Náklady				
A.I	I. Spotřebované nákupy a nakupované služby	002	35 244		35 244
A.I.1	1. Spotřeba materiálu, energie a ost. neskl. dodávek	003	5 891		5 891
A.I.3	3. Opravy a udržování	005	1 376		1 376
A.I.4	4. Náklady na cestovné	006	47		47
A.I.5	5. Náklady na reprezentaci	007	54		54
A.I.6	6. Ostatní služby	008	27 876		27 876
A.III	III. Osobní náklady	013	64 168		64 168
A.III.10	10. Mzdové náklady	014	47 949		47 949
A.III.11	11. Zákonné sociální pojištění	015	14 524		14 524
A.III.13	13. Zákonné sociální náklady	017	1 694		1 694
A.IV	IV. Daně a poplatky	019	6		6
A.IV.15	15. Daně a poplatky	020	6		6
A.V	V. Ostatní náklady	021	2 338		2 338
A.V.17	17. Odpisy nedobytné pohledávky	023	11		11
A.V.19	19. Kurzové ztráty	025	95		95
A.V.22	22. Jiné ostatní náklady	028	2 233		2 233
A.VI	VI. Odpisy, prodaný majetek, tvorba a použití rezerv a OP	029	10 565		10 565
A.VI.23	23. Odpisy dlouhodobého majetku	030	10 565		10 565
A.VI.24	24. Prodaný dlouhodobý majetek	031	0		0
	Náklady celkem	039	112 320		112 320



Knihovna AV ČR, v. v. i., Národní 1009/3, 110 00 PRAHA, Česká republika

Výkaz zisku a ztrátyOd 01.01.2020 do 31.12.2020
(v tis. Kč, s přesností na celá čísla)Zpracováno v souladu s
vyhláškou č. 504/2002 Sb.
ve znění pozdějších předpisů

ICO
67985971

Číslo	Položka	Číslo řádku	Činnost		
			Hlavní	Hospodářská	Celkem
B	B. Výnosy				
B.I	I. Provozní dotace	041	99 112		99 112
B.I.1	1. Provozní dotace	042	99 112		99 112
B.III	III. Tržba za vlastní výkony a za zboží	047	934		934
B.IV	IV. Ostatní výnosy	048	13 199		13 199
B.IV.7	7. Výnosové úroky	051	0		0
B.IV.8	8. Kurzové zisky	052	3		3
B.IV.9	9. Zúčtování fondů	053	628		628
B.IV.10	10. Jiné ostatní výnosy	054	12 568		12 568
B.V	V. Tržby z prodeje majetku	055	15		15
B.V.13	13. Tržby z prodeje materiálů	058	15		15
	Výnosy celkem	061	113 259		113 259
C	C. Výsledek hospodaření před zdaněním	062	939		939
D	D. Výsledek hospodaření po zdanění	063	939		939

Razítko :

Odpovědná osoba (statutární zástupce) :

Ing. Magdaléna Vecková

Podpis odpovědné osoby :

Ing. Magdaléna Vecková
Digitačně podepsal Ing. Magdaléna Vecková
Datum: 2021.03.31 10:38:05 +02'00'

Právní forma účetní jednotky :

Veřejná výzkumná instituce

Osoba odpovědná za sestavení :

Lenka Kýhosová

Podpis osoby odpovědné za sestavení :

Předmět podnikání :

Okamžik sestavení : 31. 03. 2021



Příloha v účetní závěrce 2020

A. Popis účetní jednotky

Účetní jednotka: Knihovna AV ČR, v. v. i.
Sídlo: Národní 1009/3, 110 00 Praha 1
IČO: 67985971
DIČ: CZ67985971
Právní forma: veřejná výzkumná instituce (v. v. i.) zapsaná v Rejstříku veřejných výzkumných institucí vedeném MŠMT
Rozvahový den: 31. 12. 2020
Účetní závěrku sestavila: Lenka Kýhosová
Datum sestavení: 31. 03. 2021
Statutární orgán: Ředitelka Ing. Magdaléna Vecková (jmenována do funkce ředitelky Knihovny AV ČR, v. v. i., od 1. srpna 2017)
Dozorčí rada (byla ustavena zřizovatelem a má 7 členů)
Rada instituce (byla zvolena shromážděním výzkumných pracovníků. Má 7 členů, z toho tři členové externí)

Účel vzniku:

Účelem zřízení Knihovny AV ČR, v. v. i., (dále jen KNAV) je uskutečňování vědeckého výzkumu v oblasti vědeckých informací a knihovně, zajišťování informační infrastruktury pro výzkum a poskytování knihovnických, informačních a reprografických služeb pracovištím Akademie věd České republiky a ostatním uživatelům ve sféře vědy a výzkumu.

Předmět činnosti:

Předmět činnosti je upraven zřizovací listinou ve znění dodatků z roku 2007, 2016 a 2020. Zřizovací listina je součástí rejstříku v. v. i. vedeném Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR.

Předmětem hlavní činnosti KNAV je výzkum v oblasti vědeckých informací a knihovně a poskytování služeb specializované knihovny podle zákona č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon).

KNAV spravuje historický fond knihovny a Záložní knižní fond AV ČR a svou činností přispívá ke zvyšování úrovně poznání a vzdělanosti a k využití výsledků vědeckého výzkumu v praxi. Ve vztahu k uživatelům působí jako univerzální vědecká knihovna, která získává, zpracovává a zpřístupňuje vědeckou literaturu v klasické i elektronické formě a zajišťuje rovněž další služby, zejména evidenci výsledků výzkumu a vývoje a předávání údajů do informačního systému VaV (RIV), rešerše, mezinárodní výpůjčky, tisk, kopírování, digitalizaci, zpracovávání hromadných dat a expertní činnost pro uchovávání dat a ošetřování knihovních fondů. Pracovištím AV ČR poskytuje poradenskou a konzultační pomoc, je střediskem pro výuku a zvyšování odborné kvalifikace jejich knihovnických a informačních pracovníků.

Ve výzkumné oblasti KNAV realizuje základní výzkum v oblasti dějin českého knihtisku a knihoven a zpracovává národní retrospektivní bibliografii cizojazyčných bohemikálních tisků 15. až 18. století. Vydává odborné publikace a časopisy, bibliografie a analytické soupisy starých tisků. Je odborným pracovištěm pro oblast bibliometrie, zajišťuje informační podporu při hodnocení výzkumné činnosti ústavů AV ČR a rozvíjí informační infrastrukturu a informační systémy pro zpřístupňování, efektivní využívání a dlouhodobou archivaci digitálních dokumentů a dat.

V rámci předmětu své činnosti KNAV rozvíjí mezinárodní spolupráci a pořádá odborná setkání, konference, semináře a workshopy, provádí popularizaci a propagaci vědy. Jako infrastrukturu výzkumu zajišťuje podle možností ubytování svým zaměstnancům a hostům. Úkoly realizuje samostatně i ve spolupráci s vysokými školami a dalšími vědeckými a odbornými institucemi.

KNAV neprovozuje žádnou další činnost dle zákona č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích.



B. Zřizovatel a vznik

Zřizovatelem KNAV je Akademie věd ČR.

KNAV působí v současné právní formě od 1. 1. 2007 na základě zákona č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích.

C. Účetní období: 1. 1. 2020 – 31. 12. 2020**D. Použité účetní metody a zásady účetnictví**

- KNAV zpracovala účetní závěrku za rok 2020 v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví ve znění pozdějších dodatků a v souladu s vyhláškou č. 504/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání, pokud účtují v soustavě podvojného účetnictví v platném znění.

Účetnictví respektuje obecné účetní zásady, především zásadu o oceňování majetku historickými cenami, zásadu účtování ve věcné a časové souvislosti, zásadu opatrnosti a předpoklad o schopnosti účetní jednotky pokračovat ve svých aktivitách. Údaje v této účetní závěrce jsou vyjádřeny v tisících v korunách českých (Kč).

- **Způsoby zpracování účetních záznamů**

KNAV využívá pro zpracování finančního účetnictví informačně ekonomický systém iFIS společnosti BBM a pro zpracování mzdového účetnictví mzdový systém EGJE společnosti Elanor.

- **Způsoby a místa úschovy účetních záznamů**

Účetní záznamy jsou zálohovány v elektronické verzi na základě servisní smlouvy uzavřené se Střediskem společných činností AV ČR, v. v. i. Současně KNAV uschovává účetní záznamy v tištěné podobě, které archivuje v souladu se zákonem o účetnictví v platném znění.

Ochrana elektronických záznamů je prováděna formou zabezpečeného přístupu na server.

- **Způsoby oceňování a odpisování, pokud je jejich znalost významná pro posouzení finanční, majetkové situace a výsledku hospodaření účetní jednotky, odchylkách od účetních metod podle § 7 odst. 5 zákona s uvedením vlivu na majetek a závazky, na finanční situaci a výsledek hospodaření účetní jednotky**

Dlouhodobým majetkem se rozumí majetek, jehož doba použitelnosti je delší než jeden rok a jehož ocenění je vyšší než 40 tis. Kč u hmotného a 60 tis. Kč u nehmotného majetku v jednotlivém případě.

Nakoupený dlouhodobý majetek je oceněn pořizovací cenou zvýšenou o náklady související s jeho pořízením. Bezúplatně nabytý majetek se oceňuje reprodukční pořizovací cenou na základě znaleckého posudku.

KNAV odpisuje metodou lineárních rovnoměrných účetních odpisů. Výše odpisu je stanovena vnitřním předpisem. Odpisy jsou účtovány měsíčně jednou dvanáctinou stanovených ročních odpisů. Majetek se začíná odepisovat následující měsíc po zavedení do užívání. Rozhodujícím okamžikem pro uvedení majetku do užívání je vystavení protokolu o zařazení majetku do užívání či jiného dokladu, splňujícího náležitosti účetního dokladu. Odpisy se zaokrouhlují na celé Kč nahoru. Odpisy jsou účtovány v souladu s § 38 vyhlášky č. 504/2002 Sb. na účet 551 souvztažně s účtem opravek a zároveň je snižováno vlastní jmění na účtu 901 souvztažně s jinými výnosy na účtu 649, resp. v případě majetku pořízeného z vlastních prostředků souvztažně s účtem fondu reprodukce majetku 916.

- **Účtování zásob** prováděno způsobem B – během roku do nákladů, k 31. 12. stav materiálu převeden na účet 112.



- **Způsob účtování tvorby a čerpání sociálního fondu**
KNAV používá rozvahový způsob účtování čerpání sociálního fondu. V nákladech organizace je tak evidována tvorba fondu a jeho čerpání je účtováno přímo proti účtu 912 – Sociální fond.
- **Způsob tvorby a výši opravných položek a rezerv za uzavírané účetní období**
V roce 2020 KNAV netvořila opravné položky a rezervy.
- **Způsoby oceňování použité pro položky aktiv a závazků**
Pro přepočet cizí měny na českou měnu používá KNAV denní kurz ČNB platný ke dni uskutečnění účetního případu.
K rozvahovému dni se provádí přepočet aktiv a závazků v cizí měně v kurzu k rozvahovému dni vyhlášeném ČNB.

E. Ocenění reálnou hodnotou

KNAV nemá majetek ani závazky oceňované reálnou hodnotou.

F. Náklady a výnosy mimořádné svým objemem nebo původem

KNAV v roce 2020 nevykazuje žádné náklady nebo výnosy, které by byly mimořádné svým objemem či původem.

G. Název jiných účetních jednotek, v nichž je účetní jednotka společníkem s neomezeným ručením

KNAV nedrží žádný podíl v jakémkoliv podobě.

H. Jednotlivé položky dlouhodobého majetku v tis. Kč

Název účtu	Číslo účtu	PZ k 1. 1. 2020	Přírůstky	Úbytky	KZ k 31. 12. 2020
Software nad 60 tis	013 0	11 197	0	110	11 087
Drobný DNM	018 0	17	0	0	17
PS – Budovy	021 1	157 705	108	0	157 813
PS – Stavby	021 2	2 911	0	0	2 911
PS – Energet. hnací str. a zař.	022 3	391	0	177	214
PS – Pracovní stroje a zař.	022 4	6 074	0	0	6 074
PS – Přístroje a zvl. tech. zař.	022 5	61 873	4 772	321	66 324
PS – Dopravní prostředky	022 6	2 063	0	0	2 063
PS – Inventář	022 7	21 621	120	70	21 671
PS – Drobný DHM 3-40 tis.	028 0	2 130	0	146	1 984
PS – Pozemky	031 0	141	8	0	149
PS – Programové vybavení	041 1	93	881	0	974
PS – Budovy	042 1	1 264	141	117	1 288
PS – přístroje a zvl.tech. vyb.	042 5	133	4 639	4 772	0
PS – dopravní prostředky	042 6	0	0	0	0
PS – inventář	042 7	0	0	0	0
Poskyt. zálohy na DHM	052 0	0	0	0	0
Oprávky k softwaru nad 60 tis.	073 0	-9 997	110	317	-10 204
Oprávky k DDHM 10-60 tis.	078 0	-17	0	0	-17
Oprávky ke stavbám	081 0	-37 853	0	3 379	-41 232
Oprávky k sam.mov.věcem	082 0	-57 749	567	6 868	-64 050
Oprávky k DDHM 3-40 tis.	088 0	-2 130	146	0	-1 984

Celkem Kč

155 082



Opravné položky k majetku nebyly tvořeny. Úroky nebyly zahrnuty do ocenění majetku.

Pořizovaný drobný dlouhodobý majetek KNAV je evidován v účetnictví v podrozvahové evidenci a v modulu Majetek systému iFIS v rámci operativní evidence.

I. Odměna auditora za povinný audit

Popis	Částka v tis. Kč
povinný audit	79

J. Název jiných účetních jednotek, v nichž účetní jednotka sama nebo prostřednictvím třetí osoby (jednající jejím jménem a na její účet) drží podíl, tento podíl může být i v podobě držených akcií, s uvedením výše tohoto podílu, u akcií s uvedením počtu, jmenovité hodnoty a druhu těchto akcií, jakož i výše základního kapitálu, vlastního jmění, fondů a zisku nebo ztráty této jiné účetní jednotky za minulé období
KNAV nedejří žádný podíl v jakékoliv podobě.

K. Přehled splatných závazků pojistného:

KNAV neeviduje k 31. 12. 2020 žádné splatné závazky ČSSZ na pojistné na sociálním zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, zdravotním pojišťovnám na veřejném zdravotním pojištění ani nemá žádné evidované daňové nedoplatky u příslušných finančních orgánů. Zákonné odvody z titulu výplat za 12/2020 byly uhrazeny v 01/2021.

L. Počet a jmenovitá hodnota akcií nebo podílů, nebo nemají-li jmenovitou hodnotu, informace o jejich ocenění, cenné papíry a dluhopisy

KNAV v roce 2020 neeviduje žádné akcie či podíly, nehošpodaří s žádnými majetkovými cennými papíry, ani nehošpodaří s žádnými vyměnitelnými a prioritními dluhopisy.

M. Částky dlužné, které vznikly v daném účetním období a zbytková doba jejich splatnosti k rozvahovému dni přesahuje 5 let

KNAV neeviduje žádné dlužné částky, které vznikly v daném účetním období a zbytková doba jejich splatnosti k rozvahovému dni přesahuje 5 let. KNAV neeviduje žádné pohledávky 180 dnů po splatnosti. Po splatnosti neeviduje KNAV žádné závazky.

N. Celková výše finančních nebo jiných závazků, které nejsou obsaženy v rozvaze (bilanci)

KNAV nemá žádné finanční nebo jiné závazky neobsažené v rozvaze v roce 2020.

O. Výsledek hospodaření v členění podle hlavní a hospodářské činnosti a pro účely daně z příjmů

V roce 2020 provozovala KNAV jen hlavní činnost a výsledek hospodaření z této činnosti v roce 2020 činí 939 tis. Kč.

V roce 2020 nebyl hospodářský výsledek ovlivněn způsoby oceňování finančního majetku.

P. Počet pracovníků

• Průměrný evidenční přepočtený počet pracovníků v členění podle kategorií

KNAV v roce 2020 eviduje 88, 42 průměrných přepočtených pracovníků.

Rozbor dle kategorií pracovníků:

Kategorie	Vědecký pracovník	Odborný prac. VaV-VŠ	Odborný prac.- s SŠ a VOŠ	Odborný prac.- VaV s SŠ a VOŠ	THP pracovník	Dělnické profese
Prům. přepočtený počet pracovníků	3,78	36,78	34,49	6,94	2,05	4,38



- **Osobní náklady za účetní období v členění podle výkazu zisku a ztráty u položek – mzdové náklady, ostatní sociální náklady**

Osobní náklady	Částka v tis. Kč
Mzdy	36 362
Odměny	4 089
Odměna za funkci v radě v. v. i.	252
Odměny řešitelského týmu	34
OON	7 015
Náhrady při DNP	197
Zákonné sociální náklady	1 694
ZP, SP pojištění	14 524
celkem	64 167

- **Údaje o počtu a postavení zaměstnanců (pokud jsou zároveň členy statutárních, kontrolních nebo jiných orgánů určených statutem, stanovami nebo zřizovací listinou)**
Orgány KNAV jsou dle § 16 zákona č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích: ředitel, dozorčí rada KNAV a rada KNAV.
 - ředitelka je vedoucím vědeckým pracovníkem
 - 4 interní členové rady KNAV jsou voleni shromážděním výzkumných a odborných pracovníků KNAV
 - 1 interní člen dozorčí rady KNAV je jmenován Akademickou radou AV ČR z řad zaměstnanců KNAV.

Q. Výše odměn a funkčních požitků orgánů z titulu funkce

V roce 2020 byly vyplaceny odměny statutárním, kontrolním a jiným orgánům KNAV v celkové výši 624 tis. Kč. Sjednané a vzniklé dluhy ohledně požitků bývalých členů těchto orgánů nejsou.

R. Účast členů (statutárních kontrolních nebo jiných orgánů účetní jednotky určených statutem, stanovami nebo jinou zřizovací listinou) a jejich rodinných příslušníků v osobách, s nimiž účetní jednotka uzavřela za vykazované účetní období obchodní smlouvy nebo jiné smluvní vztahy.

RNDr. Jiří Rákosník, CSc. – Matematický ústav AV ČR, v. v. i.

PhDr. Martin Steiner – Slovanský ústav AV ČR, v. v. i.

Ing. Magdaléna Vecková – KuVe s.r.o.

S. Výše záloh a úvěrů, poskytnutých členům orgánů uvedených v písmenu q), s uvedením úrokové sazby, hlavních podmínek a případně proplacených částek

KNAV neeviduje v roce 2020 žádné zálohy a úvěry poskytnuté členům orgánů uvedených v písmenu q).

T. Způsob zajištění základu daně z příjmů

Pro zjištění daňového základu je postupováno v souladu se zákonem č. 586/1992 Sb., zákon o dani z příjmu v platném znění.

KNAV má tzv. široký základ daně a v roce 2020 uplatnila slevy na dani podle §35 zákona o daních z příjmů v zákonné výši a snížila základ daně dle podle §20 odst. 7 zákona o daních z příjmů (položky snižující základ daně u veřejně prospěšných poplatníků) o 754 tis. Kč, čímž vznikla daňová úspora ve výši 143 tis. Kč.

KNAV za rok 2020 nemá daňovou povinnost. Daň z příjmu PO je rovna 0.



- U. Významné položky z rozvahy (bilance) nebo výkazu zisku a ztráty, u kterých je uvedení podstatné pro hodnocení finanční a majetkové situace a výsledku hospodaření účetní jednotky, pokud tyto informace nevyplývají přímo ani nepřímo z rozvahy (bilance) a výkazu zisku a ztráty

Rozbor dotace SÚ 691

Zdroj	tis. Kč	počet projektů / VZ
AV ČR – podpora VO	34 495	
AV ČR – na zajištění činnosti	40 584	
Grant GA ČR	0	
MK – VISK	1 486	4
MK – NAKI	14 448	7
MŠMT - EURAXESS	5 325	1
MŠMT – VVI Clariah	2 183	1
EK – CLARIAH OP VVV	122	1
EK – EOD OPEN	469	1
Celkem	99 112	

Dotace Evropské komise – projekt EOD OPEN

Projekt EOD OPEN byl zahájen v 11/2019. Zálohová dotace byla přijata v 02/2020 ve výši 37 tis. EUR. 1. monitorovací zpráva bude předložena v 10/2021, 2. monitorovací zpráva bude předložena v 10/2023. K závěrečnému vyúčtování dojde v 1. pol. 2024.

Dotace Evropské komise – projekt CLARIAH OP VVV

Projekt CLARIAH OP VVV je realizován ve spolupráci s Univerzitou Karlovou, která je příjemcem dotace. KNAV je spoluřešitelem. KNAV přijala v roce 2020 zálohovou dotaci ve výši 2 523 tis. Kč, zprávy o realizaci se předkládají v půlročních intervalech. Projekt bude ukončen v 12/2022 a následně bude vyúčtován poskytovateli dotace.

Vlastní jmění a fondy v tis. Kč

Název účtu	Číslo účtu	PZ k 1. 1. 2020	Úbytky	Přirůstky	KZ k 31. 12. 2020
Jmění celkem	901x	159 866	12 468	7 684	155 082
Sociální fond	9120	155	39	49	165
Příděl do SF	9121	1362	0	814	2 176
Příspěvky na stravování	9122001	-961	528	0	-1 489
Ostatní čerpání	912211	-189	62	0	-251
Penzijní připojištění	912221	-173	173	0	-346
Odměny a dary ze SF	912222	-2		0	-2
Rezervní fond-příděl ze zisku	9141	211	0	753	964
Fond účelově určených prostředků	9153x	3 870	617	2 059	5 312
FRM-tvorba FRM z odpisů	9161	13 312	9	148	13 451
FRM z výnosů z prodeje DM	916300	0	0	11	11
Celkem Kč					175 073



V. Přehled o poskytnutých darech a dárcích

V roce 2020 přijala KNAV knižní dary v hodnotě 256 tis. Kč a KNAV neposkytla žádné knižní ani jiné dary.

W. Přehled informací o veřejných sbírkách podle zvláštního předpisu (zákon č.117/2001 Sb. o veřejných sbírkách) – uvedení účelu a výše vybraných částek

V roce 2020 nebyly vybírány žádné veřejné sbírky.

X. Způsob vypořádání výsledku hospodaření z předcházejících účetních období (rozdělení zisku)

Zisk z roku 2019 ve výši 753 tis. Kč byl z rozhodnutí Rady Knihovny AV ČR, v. v. i., převeden do rezervního fondu.

Y. Další údaje (podle zvláštních právních předpisů a rozhodnutí účetní jednotky), které nejsou v příloze uvedeny, ale mají významnou vypovídající schopnost o ekonomické činnosti účetní jednotky

V roce 2020 jsou všechny podstatné údaje, jenž vypovídají o ekonomické činnosti, zachyceny v předchozích bodech.

Statutární orgán účetní jednotky ujišťuje uživatele účetní závěrky, že k zaúčtování byly předloženy veškeré účetní doklady týkající se účetního období 1. 1. – 31. 12. 2020 a že byly podány pravdivé a úplné informace potřebné k provedení účetních záznamů. Stavby majetku a závazků v rozvaze byly ověřeny inventarizací k rozvahovému dni 31. 12. 2020. Nebyly zjištěny žádné rozdíly. Účetnictví lze považovat za průkazné, úplné a správné. Položky v rozvaze pravdivě a věrně zobrazují finanční situaci účetní jednotky. Statutární orgán prohlašuje, že mezi rozvahovým dnem a okamžikem sestavení účetní závěrky nenastaly žádné významné události (podle § 19 odst. 5 zákona o účetnictví v platném znění). Účetní jednotka v roce 2020 neprovedla žádné významné operace s vlivem na posouzení finanční situace účetní jednotky, které nejsou vykázány v rozvaze. Statutární orgán rovněž prohlašuje, že mu nejsou známy žádné skutečnosti ani rizika, které by bránily pokračování v činnosti i v roce 2021.

V Praze dne 31. 3. 2021

Ing. Magdaléna
Vecková

Digitálně podepsal Ing. Magdaléna
Vecková
Datum: 2021.03.31 12:30:41 +02'00'

Ing. Magdaléna Vecková
Ředitelka Knihovny AV ČR, v. v. i.



na stranách 1 a 4:

Obálka a obrazová příloha kolektivní monografie *Paralelní existence. Rukopisy a tisky v českých zemích raného novověku*, kterou v roce 2020 vydala Knihovna AV ČR spolu s Masarykovým ústavem a archivem AV ČR v nakladatelství Academia. Více o publikaci najdete v textu na str. 15.

na stranách 2 a 28:

Momentky ze studovny Knihovny AV ČR během omezeného provozu.
O službách více najdete v textu na str. 36.

na stranách 6 a 52:

Obálka a obrazová příloha časopisu *Knihy a dějiny* 27 (2020), který Knihovna AV ČR pravidelně vydává (<https://knihyadejiny.cz>). Více informací o časopisu najdete v textu na str. 43, 54.

na stranách 11 a 38–39:

Ústředním tématem programu KNAV pro Týden vědy a techniky AV ČR byly Ovidiový *Proměny* a jejich ilustrace v historických knižních vydáních.
Více o vědecko-popularizační činnosti najdete v textu na str. 40–42.

na straně 12:

Pozvánka na online konferenci Knihověda.cz: česká knižní kultura do roku 1800, uspořádanou 26. října 2021 Masarykovým ústavem a Archivem AV ČR ve spolupráci s Knihovnou AV ČR a Národní knihovnou ČR.
Informace o přednesených příspěvcích pracovníků Knihovědného oddělení najdete v textu na str. 21.

na straně 22:

Webový portál Knihověda.cz: Portál k dějinám české knižní kultury do roku 1800 (www.knihoveda.cz).
Více informací o projektu Knihověda.cz najdete v textu na str. 14–15.

na stranách 32–33:

Mapa tiskařské produkce Čech a Moravy do roku 1800 vyvinutá v KNAV v rámci projektu Knihověda.cz (<https://mapa.knihoveda.cz>).
Více informací o projektu Knihověda.cz najdete v textu na str. 14–15.

na straně 34:

Grafický doprovod literární soutěže IluStory (<https://ilustory.cz>).
O soutěži si můžete více přečíst na str. 41.

na stranách 44 a 47:

Téma Nocí vědců bylo v roce 2020 „Člověk a robot“, reflektující sté výročí vzniku slova robot a 130 let od narození Karla Čapka.
Podobně jako Týden vědy a techniky AV ČR, i tento program realizovala KNAV pouze v online podobě – více najdete v textu na str. 42.

na straně 48:

Potopa světa, respektive její zobrazení v Ovidiových *Proměnách* vydaných v Amsterdamu v roce 1697, se stala námětem pro novoroční přání KNAV:
Vždy může být hůř...
Semper possumus peius vivere...
Things could always be worse...
PF 2021

Knihovna AV ČR, v. v. i.

Výroční zpráva o činnosti a hospodaření za rok 2020

Připravili: Z. Chmelařová, T. Jandera, M. Krahulcová, I. Laiblová Kadlecová, M. Lhoták, T. Madarová, M. Vecková, L. Veselá

Foto: Zdeněk Tichý

Grafická úprava: Anna Issa Šotolová (www.imagery.cz)

© Knihovna AV ČR, v. v. i., 2021

Vydala Knihovna AV ČR, v. v. i., Národní 3, 110 00 Praha 1

Praha, červen 2021

978-80-86675-35-0

www.knav.cz

